

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
May 13, 1994

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, GEGUŽĖ — MAY 13, 1994

Nr. 93

Žinios iš Lietuvos — Elta

Brazauskas: Indėlių atstatymo referendumas būtų katastrofiškas

Vilnius, balandžio 12 d. (Elta) — Trečiadienio vakarą prezidentas Algirdas Brazauskas davė pasikalbėjimą Lietuvos televizijai. Beveik visas 30 minučių trukęs jo pokalbis su žurnalistu buvo skirtas dviejų opozicinių grupių siūlomiems referendumams dėl pirmalaikių Seimo rinkimų bei konstituciniam įstatymui dėl neteisėto privatizavimo, nuvertintų indėlių ir pažeistos teisėtovos priimti.

Pirmalaikių Seimo rinkimų organizatoriai, pasak Algirdas Brazauskas, „siekia savo siaurų politinių tikslų. Jų argumentai manęs visiškai neįtikina. Turime referendumu patvirtinti Respublikos Konstituciją, viskas vyksta kaip ir pridera normaliose demokratinėse valstybėse. O jeigu tam tikros politinės jėgos nori sugrįžti į valdžią, tegul rengiasi eiliniams rinkimams. Kam reikalinga ta sumažinta dabar?“, klausė prezidentas.

„Antrasis referendumas, kurį siūlo Tėvynės Sąjunga, būtų tikra katastrofa Lietuvai“, pasakė prezidentas. Jo organizatoriai siekia atstatyti nuvertėjusius indėlius. Tam reikėtų 8 milijonų litų. O apyvartoje šiuo metu yra 1.03 milijonai litų. „Neabejoju, kad jeigu įvyktų stebuklas ir tie 8 milijonai atsirastų, žmonės pultų juos atsiimti. Lietuvai nuvertėtų, atsirastų nauja nuskurdinimo spirale“. Be to, prezidentas sako, kad visiškai nerealūs yra ir šaltiniai, iš kurių referendumo organizatoriai žada gauti kompensavimui reikalingus 8 milijonus litų. „Reprivatizuotas turtas, jų nuomone, turėtų būti indeksuotas 100 kartų ir parduodamas už pinigus. Tai ekonominei nesamonei“, pažymėjo prezidentas.

Lietuvos parlamentari išvyko į Baltijos Asamblėjos sesiją

Ketvirtadienį į Jūrmalą, Latvijoje, dalyvauti gegužės 13-15 dienomis vyksiančioje Baltijos Asamblėjos sesijoje išvyko Lietuvos Seimo delegacija, vadovaujama Seimo pirmininko pavaduotojo Egidijaus Bičkauskio.

Tikimasi, jog sesijoje bus priimta Baltijos valstybių Ministrų Tarybos nuostatomis bei susitarta dėl Baltijos Tarybos įkūrimo. Jūrmaloje numatoma pasirašyti Baltijos Asamblėjos ir Beneliukso šalių bendradarbiavimo sutartį. Sesijoje taip pat dalyvaus Šiaurės Tarybos atstovai.

Svarstymui parengta daugiau kaip dešimt dokumentų. Manoma, kad vienos svarbesnių bus rezoliucijos dėl santykių su Rusija. Dokumentuose, be kita ko, kviečiama, kad Rusija, kaip Sovietų Sąjungos įpėdinė, viešai pripažintų Baltijos valstybių okupaciją 1940 metais. Taip pat keliamas klausimas dėl okupacijos metais padarytos žalos atlyginimo.

Bus pateikti tvirtinti Baltijos Asamblėjos apdovanojimų literatūros, meno ir mokslo srityse nuostatai. Jų projekte numaty-

ta apdovanojimus skirti kartą per metus, kiekviena premija ne mažesnė kaip 5,000 ekių (Europos Sąjungos tarptautiniai pinigai).

Piketas dėl katastrofiškos vaikų būklės

Šiandien vidurdienį, Nepriklausomybės aikštėje, ant nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos laiptų sustoję apie pusantro šimto vaikų būrys. Kiekvienas rankose laikė po plakatą: „Vai, kai nori valgyti šiandien“, „Prezidente, gelbėk nuo bado“, „Prisisotinę, užjaukite mus, amžinai alkanus“.

Piketą organizavo Lietuvos tautosaugos bendrija „Šeimyna“, įsikūrusi prieš trejus metus. Ji rūpinasi gausių šeimų gyvenimu. Draugija turi skyrius visuose miestuose ir daugelyje rajonų.

Piketo tikslas — dar kartą atkreipti Seimo narių ir vyriausybės dėmesį, kokią katastrofiškai varganoje padėtyje atsidūrė daug vaikų auginančios šeimos ir kaip kenčia vaikai. Paskelbtoje rezoliucijoje priimama, kad dėl didelio skurdo moterys Lietuvoje vis mažiau gimdo vaikų. Lietuvių tauta tapo išmiršančia.

Valstybės paramos šaukiasi pirmiausiai 60,000 šeimų, auginančių po tris vaikus ir 10,000 — po keturis ir daugiau. Rezoliucijoje reikalaujama, kad būtų neatidėliotinai paruoštas vaiko socialinių teisių gynimo įstatymas ir jo įgyvendinimo programą, kad būtų visuomenės svarstymui pateiktas šeimos ir santuokos kodeksas. Rezoliucija ieteikia Seimo pirmininkui Česlovui Juršėnui.

Legalu ginklų turėti, bet nelegalu nusipirkti

Prašymas išgyti šaunamųjų ginklų jau padavė 574 Lietuvos gyventojai, informavo Vidaus reikalų ministerija. Prašymai pradėti priiminėti balandžio 1 dieną. Kaune paduota 140, Vilniuje — 138, Šiauliuose — 31, Alytuje — 24, Klaipėdoje — 15 prašymų.

Daugiausia ginklų nori išgyti uždaru akcinių bendrovių darbuotojai. Norintys išgyti ginklų, pirmiausia turi išlaikyti 20 valandų naudojimosi ginklų kursą. Kaune kursas jau baigė pirmoji 30 žmonių grupė. Tačiau ginklų išgyti jie dar negali, nes kol kas Lietuvoje nėra nė vienos legaliai šaunamaisiais ginklais prekiaujančios parduotuvės. Tokią parduotuvę žadama atidaryti Vilniaus centre. Ginklų jai teks Ginklų fondas, įsteigtas prie vyriausybės, kuris pagal sutartį juos pirs iš patikimų užsienio firmų.

Vyriausybė remia Lietuvos mokslininkus

Lietuvos vyriausybė iš savo rezervo fondo skyrė 1 milijoną litų Lietuvos mokslininkams paremti. Ši nutarimą vyriausybė priėmė, atsižvelgdama į žinomo JAV mecenato George Soros sąlygą: Lietuvos mokslui

Haiti salą valdanti karinė junta užsitraukė pasaulio pasipiktinimą, kai generolui Raoul Cedras pavaldžių parlamento narių mažuma nauju prezidentu paskyrė 80-metį Aukščiausiojo Teismo teisėją Emil Jonassaint, karinės vadovybės rėmėją. Jie naudojo Konstitucijos pastraipsį, kuriame nurodoma, kad prezidentui išvykus iš krašto ir negrįžus 30 mėnesių Aukščiausiojo Teismo teisėjas skiriamas jo pareigoms. JAV ir kitos Vakarų valstybės pasipiktino šiuo veiksmu, laikydami veiksmą neteisėtu, nes demokratiškai išrinktas prezidentas Bertrand Aristide buvo jėga ištremtas ir jam neleidžiama sugrįžti valdyti kraštą. JAV įtikino Jungtines Tautas uždėti šaliai visiška ekonominę ir kelionių blokadą (išskyrus maisto ir vaistų) ir neatsisako galimybės panaudoti karinę intervenciją.

Gylis nenori, kad lietuviai emigruotų į Venezuelą

Vilnius, gegužės 3 d. — Lietuvos užsienio ministras Povilas Gylys ir ministerijos Amerikos skyriaus vedėjas Stasys Sakalauskas balandžio 30 d. grįžo iš oficialios kelionės Pietų ir Šiaurės Amerikoje. Oficialus ministrų lygio vizitas į Pietų Ameriką — pirmasis, rašo „Lietuvos aidas“ korespondentas Aurimas Drižius.

Anot min. Gylis, kalbėjusio spaudos konferencijoje sugrįžęs į Lietuvą, vizito metu aiškintasi „kokios yra politinio ekonominio, kultūrinio ir diplomatinio atstovavimo šiame žemyne galimybės. Norėjau pažiūrėti, kaip dirba vienintelė Pietų Amerikoje Lietuvos ambasada Caracas, susipažinti su atstovybių ir garbės konsulatų darbu. Susitikome su vietos lietuviais. Mes suprantame, kad Lietuvos finansų ir žmonių ištekliai riboti ir kad aktyviai ten dirbti negalėsime. Ambasadų skaičiaus neįmanoma ten plėsti“.

Venezuelos sostinėje Caracas Gylis susitiko su prezidentu Rafael Caldera, užsienio reikalų ministru Burelli Rivasu. Svarstytos investicijų skatinimo ir ap-

paremti Soros skirs 250,000 dolerių (1 milijoną litų), jei ir Lietuva šiam tikslui paskirs tiek pat lėšų.

Lietuvos mokslininkai bus remiami per Soros įsteigtą Tarptautinį mokslo fondą. Fondas jau yra nusprendęs paremti dvidešimt septynių Lietuvos mokslininkų tyrinėjimų projektus. Jie atrinktų konkurso būdu.

JAV ambasada dovanojo knygą

JAV ambasada padovanojo Kauno Technologijos universiteto bibliotekai 300 knygų iš kompiuterių mokslo srities. Šiandien universitete atidaryta jų paroda. Knygas perdavė Vilniuje veikianti JAV informacinė Tarnyba (USIA). Po poros savaitių dovantų knygų paroda, JAV ambasados pageidavimu, ketinama perkelti į Klaipėdos, vėliau ir į Vilniaus universitetą. Po parodų knygų grįš į Kauno Technikos universiteto bibliotekos fondus.

saugos, dvigubo apmokestinimo išvengimo, bevizio įvažiavimo sutartys.

Venezuela kviečia lietuvius imigruoti

Venezuela labai norėtų Lietuvai pardavinėti savo naftą ir jos produktus. Ten dabar dirba muzikantai Virgilijus Noreika, E. Kaniava, dar keli kultūros žmonės.

„Nuomonė gera, siūloma net pavesti lietuviams dainininkų rengimą“ kalbėjo min. Gylis. „Venezuela suinteresuota, kad atvažiuotų keli šimtai žmonių turinčių ekonominį išsilavinimą. Nors pats šalies prezidentas Caldera sakė man: mes pasiruošę priimti kelis tūkstančius lietuvių. Jis nori, kad lietuviai imigruotų į Venezuelą. Aš su tuo nesutikau — man labiau priimtina, kad padirbėtų Venezueloje lietuviai grįžtų namo“.

Pasak Sakalausko, „Venezuela pasirėngusi priimti tūkstančius emigrantų iš Lietuvos, tačiau mes tuo nesuinteresuoti. Lietuviai Venezueloje turi labai gerą vardą — nė vienas jų nėra padaręs jokio nusizengimo. Dėl to apie Lietuvą labai gera nuomonė. Norintys atvažiuoti į Venezuelą turėtų mokėti praktinių dalykų — dailės, statybininko profesijų. Pagal šias programas siunčiamiems žmonėms Venezuela apmokėtų gyvenimo išlaidas. Tačiau mes nenorime skatinti emigracijos iš Lietuvos“.

Tartasi dėl sutarčių su kitomis šalimis

Po to Lietuvos diplomatai nuskrido į Braziliją, Sao Paulo mieste susitiko su lietuvių bendruomene, šalies sostinėje — su Brazilijos Kongreso vadovais. „Be ekonominio ir kultūrinio bendradarbiavimo svarstėme dar ir galimybes pasirašyti žvejybos susitarimą, keistis studentais“.

Urugvajuje derybos nebuvo tokios sėkmingos — darbotvarkė sugrįvo dėl lėktuvo vėlavimo. Lietuviai susitiko su keliais laikiniais pareigūnais ir svarstė žvejybos, kultūros,

ekonomikos reikalus.

„Argentinoje susitikome su užsienio reikalų ministru Di Tella. „Sužinojome, kaip mūsų laivai atsirado Argentinoje ir kas su jais dedasi“, sakė ministras. Argentinoje pasirašyta politinė deklaracija. Užsienio ryšių taryboje Gylis perskaitė pranešimą apie Lietuvos užsienio politiką.

Kalbėdamas apie susitikimus su Argentinai lietuviais, min. Povilas Gylys pasakė: „Buenos Airėse susitikau su lietuviu, aplankiau du centrus: Lietuvių Susivienijimo ir Informacijos Biūrą. Jie ten puikiai įsikūrę, turi geras parapijos namus, savo bažnyčią. Abu centrai su baseiniais ir sporto salėmis — juos lietuviai laisvalaikio pastatė ir dabar išlaiko“. Gyliai lietuviai skundėsi, kad juos aplenkė Lietuvos pilietybės įstatymas.

Reketininkų bylos sprendimas apeliuojamas

Vilnius, gegužės 11 d. (Elta) — Generalinė prokuratūra priėmė sprendimą pateikti Aukščiausiam Teismui priežiūrą protestą dėl „Centuriono“ agentams paskelbto nuosprendžio teisėtumui.

Praėjusį savaitgalį Vilniaus pirmosios instancijos teismas praktiškai atmetė kaltinimus grupei organizuotų reketuotojų, prisidengusių paslaugas teikiančio kooperatyvo „Centurionis“ iškaba. Parengtinio tardymo metu surinktus įrodymus apie turto prievartavimą, grasinimus ginklų, verslininkų šantažavimą teismas pripažino nepakankamais. Kai kurie liudininkai teisme atsisakė anksčiau parodymų arba, pagrįstai laisvėje esančių „Centuriono“ agentų, neatvyko į teismą. Kaltinamiesiems paskirtos labai nedidelės bausmės, jiems pritaikytas amnestijos įstatymas ir beveik septyni iš dešimties teistų jau paleisti į laisvę.

Dėl to spaudoje ir visuomenėje kilo audra. Respublikos prezidentas, Aukščiausiojo Teismo pirmininkas, Teisingumo ministras iš esmės pripažino, kad

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Rusija daug išsireikalavo sutartyje su Latvija

Vilnius, gegužės 3 d. — Latvijos ir Rusijos prezidentai Guntis Ulmanis ir Boris Jelcinas balandžio 30 d. vidurdienį pasirašė sutarčių paketą, kuriame nustatomos sąlygos, kuriomis Rusija iki š.m. rugpjūčio 31 d. užbaigs Latvijoje likusių savo 12,700 karių išvedimą. Kaip rašo „Lietuvos rytas“, taip pat susitarta, kad penkerius metus Latvijos teritorijoje dar veiks Skrundos radarų stotis, o po to dar pusę metų ji bus demontuojama. Maskvoje susitarta, kad už šios stoties, kuri įgyja „karinės įstaigos su pilietine kontrole“ statusą, nuomą Rusija turėtų mokėti Latvijai 5 milijonus dolerių per metus, nors tai yra mažiau, negu Latvija reikalavo.

Latvija daug išpareigojo Rusijos kariuomenės pensininkams

Didžiausias emocijas Latvijoje sukėlė jos vyriausybės išpareigojimai dėl socialinių garantijų Rusijos karo pensininkams, kurių čia, Maskvos duomenimis, yra 22,300. Šiuo metu minimali Latvijos pensija, atskaitčius mokesčius, yra 23,5 latų, o Rusija savo karo pensininkams Latvijoje moka bent trigubai, ir tai kelia suprantamą vietos gyventojų pasipiktinimą.

Be to, latviai ypač nepatenkinti nuolaidomis, leidžiančiomis šiems pensininkams lengvai gauti leidimą gyventi Latvijoje ir teisę parduoti valstybei priklausantį jų butus.

Karo pensininkai (dalis jų nevyresni kaip 40 metų) ir dar esantys Latvijoje rusų kariškiai kartu su savo šeimų nariais sudaro nemažą skaičių — apie 100,000, į kuriuos latviai žiūri kaip į „penktąją koloną“.

Minėtos socialinės garantijos buvo minimos dar kovo 15 d. derybų delegacijų parafuotoje sutartyje, tačiau sukėlė paties prezidento Ulmanio nepasitenkinimą ir nesutarimus tarp radikaliųjų Latvijos politikų, kurie išvis nenorėjo, kad Latvija šiuo reikalu ką nors išpareigojotų. Todėl šiuo klausimu buvo deramasi papildomai, ir socialinės garantijos karo pensininkams buvo suformuluotos atskirame protokole. Pagal jį turi būti sukurtas specialus šių pensininkų remimo fondas, padedantis jiems ir jų šeimoms nariams savanoriškai grįžti į tėvynę.

Kaip tik dėl šių problemų prezidentui G. Ulmanui teko atidėti savo pirmąjį oficialų vizitą į Rusiją.

Rusija atlygins kariuomenės padarytą žalą, bet dalyvaus jos nustatyme

Sutartį sudaro 15 straipsnių. Joje aptarti klausimai, susiję su ginkluotųjų pajėgų kilnojamojo turto valdymu, naudojimu ir tvarkymu.

Straipsnyje, skirtame žalos kompensavimui, sakoma, kad žalą, kurią Latvijai, įskaitant fizinius ir juridinius asmenis, padarė Rusijos ginkluotosios

nuosprendis neatitinka nusikaltimo sunkumo, tačiau pareiškė, jog tai teismo prerogatyva.

pajėgos, atlygina Rusijos Federacija. Žalos kompensavimo dydį pagal Latvijos Respublikos įstatymus nustato bendra Rusijos ir Latvijos komisija.

„Klausimams, susijusiems su Rusijos ginkluotųjų pajėgų išvedimu, sureguliuoti šalys paskiria savo igaliotinius“, pabrėžiama dokumente.

Sutarties ratifikavimas gali sukelti problemų

Ši sutartis dar turi būti patvirtinta abiejų šalių parlamentuose (ratifikuota). Ji bus laikinai taikoma nuo pasirašymo dienos ir įsigalios nuo pasikeitimo ratifikavimo raštais dienos.

Jau dabar manoma, kad dokumentų ratifikavimas gali kelti problemų ir Rygoje, ir Maskvoje. Praėjusią savaitę Latvijos Seime penkiems deputatams buvo sustabdyti igaliojimai, įtariant juos bendradarbiavus su KGB. Dabar valdančiąją koaliciją iki absoliučios balsų daugumos trūksta vieno balso.

O Rusijos valstybės Dūmoje ratifikavimas gali įstrigti dėl kitų priežasčių: Latvijos ambasadorius Lietuvoje A. Sarkanis pavadino jas Rusijos „strateginiais interesais“.

Vienas didžiausių plusių — prekybinis

Spaudos konferencijoje po dokumentų pasirašymo prezidentas Ulmanis ypač išskyrė tai, kad Boris Jelcinas pasmerkę 1941 ir 1949 metų stalinines represijas Latvijoje ir komunistinio režimo padarinius abiem valstybėms.

Savo ruožtu Latvijos premjeras Valdis Birkavs pasakė, kad vienas iš svarbiausių susitikimo rezultatų yra susitarimas nuo birželio 1 d. įvesti didžiausio palankumo režimą prekyboje tarp Latvijos ir Rusijos. Jis pažymėjo, jog ekonominio bendradarbiavimo ir prekybos sutartį su Rusija yra praktiškai parengta, ir išreiškė viltį, kad Rusijos premjeras Viktor Černomyrdin vizitas, kurio metu tikimasi pasirašyti minėtą dokumentą, įvyks antroje gegužės mėnesio pusėje. Šią sutartį Latvijos premjeras vertina kaip kompensaciją už nuolaidas Rusijai dėl mokesčių su Skrundos radiolokatorių dydžio. Pasak prez. Ulmanio, jis pasirašys, daugelis Latvijos gamintojų „su palengvėjimu atsidus“. Dabar dideli dvigubi mūtai žlugdo latvių prekybą su Rytais.

„Lietuvos ryto“ korespondentas Eugenijus Bukinas primena, kad panašų susitarimą dėl didžiausio palankumo prekyboje Lietuva su Rusija pasirašė dar pernai rudenį. Tačiau dėl Rusijos kaltės jis neveikia, ir Lietuvos eksportuotojai priversti mokėti didžiulius muitus.

KALENDORIUS

Gegužės 13 d.: Servacijus, Imelda, Robertas, Glicerija, Alvydė.

Gegužės 14 d.: Šv. Motiejus, Bonifacas, Gintaras, Milda.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

HAMILTONO „KOVAS“ DOMINAVO JAUNUČIŲ KREPŠINIO ŽAIDYNĖSE

(Pabaiga)

Pačioje jauniausioje jaunučių „pipirų“ E klasėje (gimusių 1984 m. ir jaunesnių) dalyvavo 5 komandos: Toronto „Vytis“, Hamiltono „Kovas“, Detroito „Kovas“ ir Clevelando „Žaibas“ I ir II. Varžybos buvo prarastos modifikuota vieno minuso (single elimination) sistema, vykdant papildomus žaidimus žemesnėms vietoms išaiškinti. Pirmose rungtynėse D. „Kovas“ įveikė „Žaibą“ II 16:8. Kitoje lentelės pusėje „Žaibas“ I laimėjo prieš Toronto „Vytį“ 19:1. Pralaimėtojų pusėje, „Vytis“ nugalėjo „Žaibą“ II 21:13. Antrą dieną, rungtynių dėl 3-čios vietos laimėtojai išėjo D. „Kovas“ prieš „Vytį“ 25:20. Dėl čempionato finale susitiko H. „Kovas“ ir „Žaibas“ I. Po labai gyvo ir permainingo bei apylygio žaidimo, paskutinėse minutėse koviečiai išsiplėšė į priekį laimėdami čempionatą 22:15. „Žaibas“ užbaigė rungtynes tik su 3 žaidėjais aikštėje, kada net 3 žaidėjai turėjo apiešti aikštę dėl baudų. Iš būsimųjų talentų „Kovo“ komandoje ryškiau pasireiškė Petras Šniulis, surinkęs 12 taškų. Iš žaidėjų išdizgavusių taškų medžiotojas buvo Vidmantas Titas (6 t.).

Šeštadienį, balandžio 23 d., žaidynės vyko 4-se salėse. Jaunučiai E žaidė Sv. Kristinos parapijos salėje, Euclid, Ohio, jaunučiai D — Dievo Motinos lietuvių parapijoje, jaunučiai C — Salvation Army salėje, Clevelande, ir jaunieji B — Borromeo College, Wickliffe, Ohio.

Šeštadienio vakare, Dievo Motinos parapijoje buvo suruosta sportininkų susipažinimo vakaronė su muzika ir užkandžiais. Jaunesniesiems pritaikyta programa atliko profesionalas magikas-juokdarys. Vakaronę suruošė Daina Tatarūnienė-Motiejūnaitė, Barbara Taraškienė ir taktininkai.

Sekmadienį, balandžio 24 d., žaidynės buvo tęsiamos tik Borromeo College ir Dievo Motinos parapijoje. Borromeo College vyko žaidimai dėl 3-čių vietų. Dievo Motinos parapija buvo pagrindinė žaidynių vieta. Čia vyko visi 4 žaidynių finalai, oficialus žaidynių aktas, o apatinė-

je salėje — žaidynėms paremti pietūs.

Trumpą bet efektingą oficialų žaidynių aktą pravedė Marius Laniauskas, kuris kartu buvo pranešėjas per visus finalinius žaidimus. Oficialus aktas vyko tarp 2-trų ir 3-čių finalinių rungtynių. Įvairių klubų sportininkams įnešus JAV, Kanados ir Lietuvos vėliavas, visus 3 himnus sugiedojo žaibiečiai jaunieji sportininkai — Kristina Kliorytė, Laura Rukšėnaitė ir Simas Laniauskas, paruošti muz. Ritos Kliorienės, kuri jiems ir akompanavo. Kun. Gediminas Kijauskas, SJ, sukalbėjo invokaciją. LB-nės vardu dalyvius sveikino JAV LB apyl. pirm. Romas Apanavičius, o rengėjų vardu — LSK „Žaibo“ pirm. Vidas Tatarūnas. Aktas buvo užbaigtas žaidynių dalyvių priesaika, kurią paskaitė „Žaibo“ E klasės žaidėjas Gintautas Civiškas.

Svarbi finansinė pozicija buvo žaidynėms paremti pietūs, kurių vyriausiu „šefu“ buvo Arūnas Apanavičius ir jo „štabas“.

Žaidynių paruošimą ir pravedimą sėkmingai ištempė LSK „Žaibo“ valdyba, ypač krepšinio sekcija, vadovaujant klubo pirmininkui Vidui Tatarūnui. Pagrindiniai ramsčiai buvo Paulius Žiedonis, John Morris, Russty Bollam, Gediminas Puškorius, Arūnas Apanavičius, Cliff Yanosko, Kęstutis Petraitis ir būrys taktininkų. Informacija rūpinosi klubo sekr. Algirdas Bielskus. Visur jautėsi, kad žaidynėms buvo prideramai pasiruošta. Piktualumas buvo išlaikytas per visas žaidynes. Visoms tarnyboms netrūko pareigūnų. Teisėjų kadrą sudarė tik samdyti teisėjai.

Varžybas praturtino skoninga ir informatyvi žaidynių programa-leidinėlis, redaguotas klubo vicepirmininko Arūno Apanavičiaus. Šalia varžybas tiesiogiai liečiančių informacijų, leidinyje tilpo nemažai medžiagos apie ŠALFAS-gos struktūrą, 1994 m. įvykusių bei ateinančių varžybų kalendorių ir apie pačius žaidynių rengėjus — Clevelando LSK „Žaibą“. Pažymėtina, kad leidinyje buvo įtraukti visų šių žaidynių

Clevelande balandžio 23 ir 24 d. vykusiu Jaunučių krepšinio pirmenybių atidaryme Lietuvos himną gieda S. Laniauskas, M. Laniauskas, K. Kliorytė ir R. Rukšėnaitė. Kairėje — Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ.

Nuotr. Vl. Bacevičiaus

dalyvių vardiniai sąrašai. Gausūs skelbimai/reklamos laidavo leidinėlio finansinį pasisekimą.

Žaidynių laimėtojų dovanas pažymėjimus finansavo: Jaunių B klasei — Lietuvių Kredito kooperatyvas „Taupa“, jaunučių C klasei — Ohio Sealants Co., jaunučių D klasei — Vaclovas Valys ir jaunučių E klasei — Vid. Vakarų Sporto apygarda.

ŠALFAS-gos šachmatų turnyro, š.m. balandžio 16 ir 17 d. vykusio Čikagoje, dalyviai. Iš k. — G. Janula, R. Čepelė, V. Palčiauskas, J. Chrolavičius, A. Jasaitis, A. Vilutis, A. Simonaitis, E. Staknys, B. Molis, V. Nasvytis, A. Šalkauskas ir turnyro vadovas P. Šalkauskas.

LIETUVOS KREPŠINIO LYGOJE

„Statyba“ jau pasipuošė bronzos medaliais. 05.04 d. Vilniaus „Statyba“ šventė ryškia pergalę trečioje LKL finalinėse dvikovose su Kauno „Lavera“ rungtynėse. Sostinės komanda nugalėjo ir tapo pirmojo lygos čempionato laimėtoja. O gegužės 6 d. Kaune, Sporto halėje, dvikova dėl LKL čempionų žiedų buvo tęsiama tarp Kauno „Žalgirio“ ir Kauno „Atleto“. Per pirmąsias dvi rungtynes varžovai pasidalijo po pergalę.

„Lietuvos rytas“, 05.06

Golfas

Gegužės 15 d. — 10:30 val. ryto — komandinis „Net“ turnyras Longwood C.C., 3 Miles East Trail I-394 ant Steger Road.

Krista M. Norkutė, Maironio lit. mokyklos mokinė, Illinois valstijos plaukimo varžybose savo klasėje laimėjusi pirmą vietą.

KRISTOS NORKUTĖS LAIMĖJIMAS

Krista Norkutė, 9 metų amžiaus, Illinois valstijos plaukimo varžybose laimėjo pirmą vietą, 25 jardų atstumą nuplaukdamas per 17.20 sekundžių. Šiuo savo laimėjimu ji pasiekė naują rekordą savo mokyklos plaukimo komandai. Varžybos vyko š.m. kovo mėn. pabaigoje Midwestern universiteto baseine. Krista plaukia tik antri metai. Priklauso YMCA plaukimo „Sharks“ komandai, Aurora, IL.

Krista Norkutė yra Holy Angels pradinės mokyklos Auroroje ir Maironio lietuistinės mokyklos Lemont, IL, III sk. mokinė. Jaunajai plaukikei linkime sėkmės moksle ir naujų rekordų plaukime.

ŠALFAS-gos šachmatų turnyro, balandžio 16 ir 17 d. vykusio Čikagoje, pirmos vietos ko-laimėtojai Antanas Jasaitis ir Juozas Chrolavičius priima pereinamąją taurę iš praėjusių metų laimėtojo Arūno Simonaičio.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pasto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunėjami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant i Lietuva —			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisto savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

Futbolas Čikagoje

„LITUANICA“ - „CRACOVIA“ 0:1

Praėjusį sekmadienį, gegužės 8 d., „Lituania - Liths“ komanda žaidė pirmenybių rungtynes prieš lenkų komandą „Cracovia“. Rungtynės vyko Lemonte prie Lietuvių centro. Jas stebėjo tik mažas būrelis žiūrovų, nes buvo švenčiama Motinos diena.

Rungtynės buvo gyvos ir permainingos. „Cracovia“ žaidėjams savo šūviais vis dažniau surandant mūšikių vartus, kurių bent porą jau pirmame puslaikyje sulaukė mūsų vartininkas Mark Jenigas. Puslaikis baigėsi 0:0.

Antrame puslaikyje, mūsų kiamis žaidžiant prieš vėją ir rungtynių teisėjui jau nuo pat pradžios beveik pasimetęs „savo teisejaviame“ ir pradėjus švaistytis geltonomis kortelėmis, padėtis pasidarė įtempta. 12 minutėje „Cracovia“ išspraudė jų atveju laimingą įvartį, kuris nulėmė pergalę ir taškus. Lygiosios būtų teisingiausias rezultatas. Tokią vėjūtą dieną, ir prie tokio teisėjo tikėtis lygiųjų 0:0 ar 1:1 — beveik neįmanoma.

Po susižeidimo grįžęs energingas puolėjas Virgis Žuromskas ir seniai aikštėje bemaitytas puikus žaidėjas Artūras Savukynas žymiai pakėlė komandos entuziazmą ir žaidimo lygį, bet dar toli iki pergalės.

RUNGTYNĖS ELGIN, IL

Šį sekmadienį, gegužės 15 dieną, „Lituania - Liths“ klubo vyrų komanda žais pirmenybių rungtynes prieš šiuo metu pirmaujančią komandą — vokiečių „Kickers“. Rungtynės vyks Elgin, Illinois, Teamsters Field.

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
6467 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutarkys dantis už prienamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. **Susitarimui** (kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-5581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p. - 7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p. penkt. ir šešt. 9 v.v. - 12 v.p.p.
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR ISSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2006
Valandos pagal susitarimą
Vakaras ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. - 7 v.v. antr. 9 v.v. - 12, ketvd. 12 - 4 v. p.p., penkt. 12 - 6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą
Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ktv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 585-3166
Namų (708) 351-3772
DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

Čia ne pinigų klausimas

Neseniai išleisto Čikagos laikraščio antraštė buvo: „Neturtas nepateisina nesvaros“. Čikagos teisėjas nuteisė penkis seseris, kad jos, gyvendamos viename bute, nepakankamai prižiūrėjo savo aštuoniolika vaikų. Policija rado apleistus vaikus, nevalytą butą, šaldytuvą, padengtą senais riebalais. Šios penkios neįsteigė moterys iš valdžios gaudavo 5,500 dol. šalpos į mėnesį. Taigi, negalima net teigti, kad jos būtų turtingos.

1993 m. vasario 3 dieną „Lietuvos ryte“ Lietuvos Gydytojų sąjungos prezidentas Alis Baublys rašė: „Visos problemos, apie kurias jis rašo, ... nesvarūs tualečiai, nedeininkuojamos patalpos ir t.t., tai visų pirma ekonominės problemos“. Matome, jog Lietuvos medicininis vadovaujantys asmenys teigia, kad neturtas pateisina nesvarumą. Švaros klausimas yra tapęs vienu esminių skirtumų tarp Rytų ir Vakarų.

Tenka atkreipti dėmesį į š.m. balandžio 15 d. „Lietuvos aidą“ išspausdintą Valdo Sutkaus žinutę: „Dizenterija Kauno ligoninėje“. „Kauno 3-oji klinikinė ligoninė jau seniai mieste gero vardo neturi... Ligoninėje praėjusį savaitgalį prasidėjo dizenterija. Šia užkrečiamą ligą serga jau daugiau negu dvidešimt ligoninės pacientų, keletas darbuotojų... dizenterija galėjo kilti dėl antisanitarinių sąlygų ligoninės maisto ruošimo skyriuje, nes šalia jo įrengti kanalizacijos tinklai yra labai susidėję ir kanalizacijos vamzdžių turinys kartais patenka į maisto ruošimo skyrių. Tai sena ligoninės bėda, su kuria jos vadovai vis niekaip nesudoruoja. Pasak miesto sveikatos skyriaus darbuotojų, įvesti tvarką ligoninėje ir įmptis kokių nors radikalių priemonių jos vadovų atžvilgiu trukdo tai, kad ligoninės vyr. gydytojas I. Tamošiūnas yra miesto tarybos deputatas“.

Bus įdomu stebėti, kaip Lietuvos Sveikatos Apsaugos ministras reaguos į šį skandalą. Čikagoje vaikai dar net nebuvo su-

sirgę, bet teisėjas nuteisė globėjus kalėjimu, nes vaikai buvo laikomi nesanitarinėse sąlygose. Lietuvoje per 20 žmonių nukentėjo nuo vyr. gydytojų apsilėidimo. Amerikoje kiekvienas ligonis trauktų ligoninę ir vyr. gydytoją į teismą, advokatai reikalautų milžiniškų sumų pinigų, kaip atlyginimą už jų bereikalingas kančias.

Demokratijoje yra du pagrindiniai būdai pakeisti visuomeninę tvarką. Rinkiminiu būdu išrenkamas tinkamiausias kandidatas, kuris pažada pakeisti sąlygas. Antras būdas yra piliečių viešas pasipiktinimas dėl negerovių ir susiorganizavimas į visuomenines organizacijas, kurios nuolat įtakoja atsakingus valdininkus. Deja, atrodo, kad dabartinėje Lietuvoje medicinos vadovybės neapsiima spręsti net būtiniausių higienos problemų, atranda visokių pasiteisinimų. Lietuvoje žmonės tebėra demoralizuoti, nusivylę politika ir nesiima organizuoti į būtinias visuomenines organizacijas „Lobby groups“.

Užsienyje gyvenantys lietuviai gali padėti reformuoti Lietuvos medicinos sistemą. Mes galime padėti Lietuvos žmonėms suprasti, kad medicinos reforma yra jų reikalas ir jų atsakomybė. Kreipkimės į mūsų gimines, pažįstamus ir draugus Lietuvoje, prašykime, kad jie susirūpintų šia problema. Prašykime, kad jie suorganizuotų savo draugus ir kaimynus, sudarytų visuomeninę grupę, kuri globotų vietinę ligoninę. Šis globos komitetas nesiimtų valymo ir kitų administracinių atsakomybių, bet tik prižiūrėtų, kad vietinės ligoninės vadovybė atliktų savo pareigas. Iš anksto iškeltų, koks vyr. gydytojas sąžiningai atlieka savo pareigas ir koks jų neatlieka. Pasakykite savo pažįstamiems Lietuvoje, kad, jei tikrai nori įsijungti į Vakarų pasaulį, tai visų pirma turi išvalyti Lietuvos ligonines.

Linas Sidrys

GRĖSMINGA PADĖTIS BALTIJOS VALSTYBĖSE

IGNAS MEDZIUKAS

Rusijos atsargos karininkai

Sovietų Sąjungai žlugus, rusai, patyrę stiprų smūgį, buvo pasimetę. Bet paskutiniuoju metu į politinę sceną išėjo Vladimiris Žirinovskis, Rusijos užsienio politika ėmė reikštis agresyvumu, reikalaujant ypatingų teisių „artimame užsienyje“, į kurį įskaitomos ir Baltijos valstybės. Pirmiausia rusai nenori išvesti karinių jėgų iš Estijos ir Latvijos, kaip buvo anksčiau susitarta. Svarbiausia, kad jie remiasi rusakalbių globa lyg baltiečiai būtų pasiryžę ir pasirušę išsiskirti, panašiai kaip elgiasi serbai su musulmonais Bosnijoje. Tikrai estų ir latvių padėtis nepavydėtina, kai čia nori pasilikti buvę Sovietų Sąjungos atsargos karininkai, kurie dažnai dar yra vidutinio amžiaus ir turi ginklus. Kelios dešimtys tūkstančių tokių asmenų, gyvenant krašte, sudaro didelę grėsmę Baltijos tautoms, kurių daugelis narių dėl tremimų politikos žuvo šiaurėje ir kitur, esant nepalankioms klimato sąlygoms, maisto trūkumui ir sunkaus nepakeliamo darbo kamuojami, o į jų vietą okupantas atvežė rusus, kad įtvirtintų čia netautinimą ir tos tautos paskęstų rusų masėje.

1991 m. liepos 29 d. sutartimi su Rusija buvo pripažintas Lietuvos suverenumas. Rusija B. Jelcino parašu pasmerkė Sovietų sąjungos 1940 metų aneksiją kaip neteisėtą. Susitarta be jokių sąlygų dėl krašto laikomos kariuomenės išvedimo, kuris buvo praėjusiais metais įvykdytas.

Lietuva Europos žemėlapyje

Dabar vėl iš Rusijos pusės jaučiamas didelis pavojus įjungti Baltijos respublikas savo įtakos sferon. Esant tokiame

pavojui, Baltijos tautos tenka susiorganizuoti ir pasipriešinti tokiems imperiniams kėslams, kad būtų išvengta Baltijos šalys sukurti protektoratą ar satelitinį statusą. Šiandien pagrindinis šių šalių uždavinys išlaikyti, kas buvo iškovota. Anot Prof. V. Landsbergio, esame įsitvirtinę Europos žemėlapyje. Valstybės suverenumui išlaikyti turi būti mobilizuojamos visos jėgos, kad Lietuva vėl nebūtų išbraukta iš žemėlapyje.

Tiesa, šiandien Lietuvoje jaučiamas nuotaikos praradimas, kurią tauta turėjo nepriklausomybės atkūrimo metais. Per daug dar paliko žymių iš sovietinio auklėjimo sistemos, kad viską tvarko visagali valdžia. Bet, jei šalyje daugelis skursta, tai nereiškia, kad visa tai kyla iš valstybės ir jos nepriklausomybės. Krašte kelia nerimą ekonominis smukimas. Palyginę su Estija ir Latvija, Lietuvos ekonominė padėtis yra žymiai blogesnė, nors Rusijos kariuomenė jau seniai išvesta ir Lietuvos demografinė padėtis yra žymiai geresnė už jos kaimynų, nes turi žymiai mažesnę nuosimintį rusakalbių. Seimo vicepirmininkas Aloyzas Sakalas sako, jog vyriausybė neturi plano, nenumačiusi ateities darbų. Jis pabrėžia, kad ekonomiškai stipri Lietuva gali būti ir politiškai nepriklausoma.

Integracijos pavojus

Dar vienas grėsmingas reiškinys, tai užsienio svetimų jėgų infiltravimas į Baltijos valstybių gyvenimo įvairias sritis.

Štai „Kauno laike“ (Nr. 5, 1994.03.16) paskelbtas pranešimas, skirtas (visai slapta) Rusijos Federacijos prezidentui Borisui Jelcinui, paruoštas Rusijos žvalgybos tarnybos apie vystymąsi ir perspektyvas artimame užsienyje (Baltijos valstybėse). Čia tvirtinama, kad atnaujinta šio regiono integracija į „mūsų įtakos istorinę sferą vyksta patenkinamai“. Pranešime primamas seminaras prieš dvejus metus apie JAV „Monroe doktriną“ Lotynų Amerikoje. Šis modelis, kaip rašoma pranešime, dabar taikomas Baltijos regione. Čia sakoma, jog šiuo metu ginkluota intervencija yra nenaudinga. Šios slaptos veiklos uždavinys – tvirtos demokratijos sukūrimo sutrukdymas.

„Laisva spauda, nepriklausomai mąstantys parlamentariai, nepaperkama teisminė valdžia ir nesugadinta valstybinė administracija – pagrindinė kliūtis siekiant manipuliuoti ir įtakoti tai, kas vyksta“.

Tikslo siekiant, pirmiausia reikia pakirsti visuomenės pasitikėjimą demokratinėmis institucijomis. Toliau – įkurti antidemokratinį režimą, tar naujančius mūsų interesams, nors iš išorės atrodo, kad nepriklausomai. Naikinant demokratiją, pasitarnauja nusikaltumams ir korupcijai. Reikia ugdyti mafijos baimę, organizuojant bombų, sprogdinių svarbiausiose srityse. Reikia įsitvirtinti, perimant viešbučius, transportą, eksportą ir importą, iš kurių gautum gerą pelną.

Kai visa tai bus mūsų rankose, galėsime užtikrinti, kad kriminalinis aktyvumas išnyktų per trumpą laiką. Tada visuomenė pasitikės naująja valdžia (valstybine ar patriotine), atnešusia tvarką, nors ir paaugusią tam reikalui demokratijos požymius.

Suorganizuoti du ginkluotų pajėgų pasipriešinimą Estijoje ir Lietuvoje. Agentai įtaisyti visų trijų Baltijos valstybių gynybos ministerijų aukštuose posteose. Tai atneš gerus rezultatus, nes Vakarai susidarė skeptišką pažiūrą, bendradarbiaujant su Baltijos valstybėmis. Patriotinės jėgos, esančios gynybos ministerijose ar generaliniuose štabuose stebimos ir sabotuojamos. Visuomenės pasitikėjimas ginkluotomis jėgomis yra menkas. Atėjus laikui, bus lengva tas jėgas perimti autokratiškai valdžiai.

Dar sakoma, kad visose pagrindinėse partijose yra infiltruoti reikalingi žmonės, kurie sudarė atitinkamas grupes. Šios grupės yra platforma, užimančios valdžią. Agentai yra ir visų trijų valstybių diplomatinėse tarnybose, kurie informuoja apie Vakarų žvalgybos veiksmus tame regione.

Sunku nustatyti šio pranešimo autentiškumą. Bet kad Rusijos žvalgyba stengiasi infiltruoti į visas gyvenimo sritis Baltijos regione, savaime aišku – jie jau atvirai ima reikšti nepamatuotą pretenziją, o, kaip žinome, Rusija paveldėjo sovietinę žvalgybos sistemą ir ją tebetęsia. Tai neseniai parodė išsifruotas amerikietis šnipas, tarnavęs seniems šeiminiškams KGB, taip ir naujiems Rusijos federacijai, jos žvalgybai, apmokėjusiai jam ir mokančiai kitiems ir ji panašioms taisytiems doleriais, kurie buvo gauti kaip draugiška parama iš JAV ugdyti tenai demokratiją.

Danutė Bindokienė

Tėvynės ilgesys visuomet vienodas

Lietuviai po Antrojo pasaulinio karo pabaigos ir metų, praleistų pabėgėlių stovyklose Vokietijoje, pagaliau turėjo progą pasklisti po platų pasaulį. Laukimo ir vilties periodas užsibaigė, tik karo pabaiga nepakeitė situacijos tėvynėje, neatnešė jai laisvės. Nebuvo prasmės ilgiau laukti, juo labiau, kad ir laukimo vietos – stovyklos – pagaliau turėjo išnykti.

Visą pokario laikotarpį Vokietijoje nuolat aidėjo, lyg skaudi rauda, tėvynės ilgesys. Jį atspindėjo mūsų proza, poezija, spauda, minėjimai ir šventės. Su kiekvienu paskaitininko žodžiu, choro daina, tautinio šokių posūkiu ir eilinio stovyklos gyventojų atodūsiu bangavo Lietuvos praradimo aima. Jos nenumalšino net kelionė į naujas tėvynės užjūrius. Ir buvo tvirtinama, kad niekas niekada taip neliūdėjo savo gimtosios žemės, kaip tuolaikiniai lietuviai, karo veiksmų ir komunistinio pavojaus baimės privertę ją palikti.

Net ir šiandien, po kelių dešimčių metų svetur, mūsų vyresnieji tautiečiai tebenešioja širdyse tuos pačius jausmus savo gimtinei. Niekur jie nerado tokių sraunių, skaidrių upių, negirdėjo taip saldžiai čiulbančių paukščių, neužuodė svaiginančio alyvų kvapo, nematė tokio mlyno dangaus su baltų debesėlių gniužulais, kaip Lietuvoje... Tai nostalgijos liga, nuo kurios vaistų dar niekas neįrėdė. Nors kartais pati aplinka atneša pagėrėjimą. Svarbiausia tos nostalgijos priežastis (kaip daugelis pasakyta): žmonės buvo priversti išvykti iš savo tėvynės. Savu noru jos tikrai nebūtų palikę!

Pastaraisiais metais susitinkame vis daugiau mūsų tautiečių, kurie iš tėvynės išvyko savanoriškai, ieškodami geresnio gyvenimo, šviesesnio rytojaus. Tai labai natūralu ir būdinga ne tik lietuviams, bet visų tautų, visų rasų žmonėms. Amerika visuomet buvo lyg spindintis, masinantis magnetas, traukiantis į save, viliojantis neribotomis galimybėmis. Net ir dabar, kai šiame krašte

pasireiškia daug negerovių, nusikaltimų, darbo stokos bei ekonominių nepastovumų, jis nėra praradęs savo traukos.

Į Ameriką veržiasi ir veržiasi žmonės ne tik persekiojimui ar pavojų spirti, bet tikėdamiesi rasti ir materialinę gerovę. Daug mūsų tautos vaikų šio šimtmečio pradžioje ir pereinamojo laikotarpio taip pat įsijungė į gausių emigrantų eiles, besibeldžiančias į Amerikos duris. Jų didesnius ar mažesnius telkinius šiaip Atlanto atrado ir naujas lietuvių antplūdis iš pokarinės Europos.

Tačiau šiandien ir paties naujausius emigrantus kartais žiūrima su nepasitikėjimu ar net pasipiktinimu, tarytum jie, išvykdamiesi iš savo tėvynės, padarė kažkokį neatleistiną nusikaltimą, tarytum jų akyse tik doleliai žaliuoja, jų sielose tik noras praturtėti viešpatauja.

Tai labai neloģiška ir net žalinga prielaida. Žmogus turi neginčijamą teisę siekti sau ir savo šeimai geresnio gyvenimo. Idealizmu sunku pamaitinti alkanus vaikus, o pasiaukojimas taip pat turi ribas. Nejaugi tie, neseniai į šį kraštą atvykę lietuviai, yra tik materialistai, savanaudžiai, palikę savo tėvynę sunkiu ekonominiu laikotarpiu? Ar jų bagaže nebuvo ilgesio, meilės Lietuvai, atodūsių, skrendančių svietimos padangės skliautais?

Buvo ir dar terebė! Tik pakalbėkime, tik paklausykime atvirai širdimi ir išgirsime, kad tėvynės ilgesys visuomet ir visiemis vienodas. Jis būdingas kiekvienam lietuviui, palikušiam savo gimtajai kraštui. Išvykimo priežastys čia visai nesvarbios. Tik pakalbėkime su jais be kritikos ir priekaištų, o išgirsime tos pačios nostalgijos aidus, kurie atliepia ir anksčiau atvykėlių jausmus.

Be jokios abejonės atsimame, kad labai daug bendrų jausmų ir reikalų mes jungia, kaip ir dera tikriems savo žemės vaikams, nepaisant amžiaus, tarso nei net ideologinių skirtumų. Mums verta juos, o jiems mus, artimiau pažinti ir pradėti ryšį ne nuo to, kas mus skiria, bet kas jungia.

• New Yorko valstija pirmoji Amerikoje įsivedė automobilių numerius lenktelės 1901 m. balandžio 25 d. Tuo metu lenktelės kainavo 1 dol.

• 1945 m. balandžio 25 d., San Francisco mieste susirinkę, 45 valstybių atstovai įkūrė Jungtinių Tautų organizaciją.

Hamiltono Vysk. M. Valančiauskas šeštadienės mokyklos mokiniai, paminėję Sausio 13-sios įvykius. Su jais kartu – svečias iš Lietuvos, buvęs premjeras Gediminas Vagnorius (paskutinėje eilėje, centre).
Nuotr. G. Petrauskienės

STUDIJŲ PIRMIEJI, LAISVĖS PASKUTINIEJI METAI

VYTAUTAS VOLERTAS

5

(Po septyniolikos metų Lietuvos inžinierių ir architektų sąjungos suvažiavime Baltimorėje prof. gen. Dirmantui pasiskundžiau jo griežtais reikalavimais studentams. „Ar, kolega, išmokai, kaip reikia dirbti?“ staiga paklausė. „Taip, išmokau“, atsakiau nuolankiai. „Matai. Tai nesiskusk tolimai praeitimi“.)

V. Verbickas, kuriam piešime įvairius gipsinius modelius, klevo lapu pradėjo, kartais iki vidurnaktų išlaiko. Jam nepatinka linijos storumas, tikslumas, šešėliai. Jis prisėda šalia kiekvieno studento ir savo bausis pieštuku taiso, kol visą darbą sudaro. Verbicko pieštukas panašus į kalaviją. Jei profesorius juo nusidurtų, verkamo ir aimanų mažai girdėtus. Šiaip jis yra labai ramus žmogus, o mes vis sprendžiame: kodėl inžinieriams yra reikalinga pažiūra? Ar ne visur ir visais laikais studentai geriausiai žinojo, kas reikalinga ir kokios mokslo disciplinos nieko vertos?

Bėgioju, studijuju, o gyvenimo ratai trinkčioja tai stipriau, tai tyliau. Dideliame darbu išvėlimu nepajaučiu, kaip giminaitį P. Dirki mobilizavo, nes į Lietuvą ėmė plūsti išblaškyta lenkų kariuomenė. O ir

krašto ateitis atrodė pavojuje. Tačiau jis, kaip dirbo Kauno komendantūroje, taip ir liko. Tik jo uniforma apdrubo, nes tai „karo meto“ rūbas, iš sandėlių išduotas, be pakimšimų ir padailinimų. Kur jis dirbo, ten ir liko, tik dabar ilgėliau užtrunka ir gauna didesnę algą. Taip tęsėsi gal tris, gal keturias savaites.

Aš taip pat mobilizuotas – mane užgožė Technikos fakultetas. Paskaitos, braižiniai, sugadinti brangaus braižo popieriaus lapai, tuštos rankos. Teta, technikos studento niekada anksčiau nemačiusi, taria gal su užuojauta, gal su nusivylimu:

– Tai ir pasirinkai profesiją. Kaip tavo tėvo. Jis iš kalvės pareina suodinas ir tu esi suodinas.

Tyliu ir braižau. Braižau ir skaitau užrašus, nors jiems laiko beveik nelieta. O štai ir didelės (labai didelės!) naujosios išskyta – į Lietuvą įvygiuoja sovietų kariuomenės daliniai, kai kurie net mano pamėgtame Alytuje įsikraustė. Kaip visa tai įvyko? Niekas nekalbėjo, niekas laikraščiuose nerašė. O gal kiek ir rašė, tačiau mažai. Niekas tų kareivių ateinant nematė. Sako, tyčiomis naktimis kelio, kad žmonės nepastebėtų skirtumo tarp Lietuvos kariuomenės ir raudono milžino driskių. Visi jaučiame nelaimę – svetimos igulos nepriklausomoje Lietuvoje? Ką mūsų valdžia padarė? Bet ne mums – studentams, ūkininkams, darbininkams, mokytojams – žinoti! Mums leista tik žvalgytis, baimintis ir tylėti. Yra valdininkija, generolai, ministrai, tautos vadai, štai kas reikalingas tvarkai. Ir niekas negalvoja, kad gerai tvarko, nors niekas nežino, kaip reikėtų gerai tvarkyti.

Viešai skelbiama: šitie kareiviai, šitie rusai ir mongolai, sėdės kareivinėse, langus užsidarinėję, duris

užsiramstę, ir niekas nieko nedarys. Tai kodėl čia jiems reikėjo atsidanginti, jei nieko nedarys? Studentiškų protu, neturint tiek išminties, kiek ministrai jos turi, nelengva tokius keistus nutikimus suvokti.

Ir Vilnius Lietuvai grįžta. Stalinas geria tvarkdarys: vokiečiams padėjo Lenkiją paguldyti, sau jos dalį su Vilniaus kraštu pasigrobė, o dabar ji už įsileistas igulas (ir už baisias ateities kančias, kurių tada niekas nenujautė) mums atiduoda. 1939 m. spalio 10 diena labai apniukusi. Kauno centre vyksta lyg džiaugsmo, lyg skausmo iškilmės. Technikai studentai jose nedalyvauja. Visi sėdi paskaitose ir visi nusiminę. „Vilnius mūsų, Lietuva rusų“. O po Lietuvos kareivinės šlaistosi rusai ir mongolai kareiviai, kurie čia nieko nedarys.

Labai, labai apniukusi diena...

Ruduo jau visiškai perima šeiminkavimą, nerodijamas jokių nuolaidų ar pasigalėjimų. Jis atsikraustė čia ir nesėdi nieko neveikdamas, kaip rusų igulos. Nieko nedarys... Ruduo daro tų buvimą jaučiamą kiekvieną rytą, keliaudamas į paskaitas, laiptais rėpliodamas į Aleksoto aukštumas. Lyg koks Everestas tasai kalnas. Paskaitos prasideda 8 val. ryto, dar beveik tamsioje. Ir lyja. Ir šlapiai pasninga. Lietus su sniegu pasikeičia, kad nei vienas, nei kitas nepavargtų. Gražus sutarimas. Tai lyg Lietuvos ir SSSR bendradarbiavimas.

Fizikos ir chemijos paskaitose taip pat demonstruojama aukšto laipsnio solidarumas studentų tarpe. Šias paskaitas kartu klausome visų specialybių technikai, biologai, matematikai, medicinos fakulteto ir veterinarijos akademijos pirmakursiai. Gražu ir liūdina. Gražu todėl, kad ir Technikos fakulteto patalpas priskrenda jaunų medicinos plaštakių. Ar galės jos kada nors būti pilvo, žarnų, plaučių, ištrupėjusių dantų ir kitokių la-

bai proaiškių žmogaus kūno dalių ir dalelių gydytojos? Tokiam darbu, nors ir kilniam, gaila jų grožio. Bet šių paskaitų metu technikai turi ir ką pakelti savo kuklias, nekaltas, melynias kaip dangus ar rudas kaip durpinės vanduo akis. (Tarp mūsų poros šimtų, tą rudenį prie techninių mokslų prisiglaudusių, savo jaunystę paauguti statybai ryžosi tik viena mergaitė.)

Bet šių paskaitų metu ir liūdesys apninka. Apninka todėl, kad mūsų didžiojoje auditorijoje, laiptais per du rūmų aukštus ir viršų kylančioje, nepakanka vietos. Ir ant grindų takuose sėdime, ir ant palangių ramstose, ir duris užkėmsime, ir nuo oro stokos alpstame, pavydėdami tiems, kurie spėjo atsistėti.

Šioje aplinkoje atsiranda mafijų užuomazga. Labai anksti ir auditoriją atskuba vyrukas, atsinešęs keliolika sąsiuvinį užrašams, išmėto juos pirmose eilėse ir – vietos užimtos. Jo draugai ateina tik kelias minutes prieš paskaitą, patogiai atsėdė gulėjusių sąsiuvinį vietose ir jaučiasi lyg prezidentas teatro ložėje. Reikia įstatymo!

Į įstatymas atsiranda. Aiškiai ant popieriaus lapo išrašytas, auditorijoje paskaitos metu siunčiamas iš rankų į rankas, vėliau, pertraukus metu, ant sienos užklijuojamas: vieta galima tik sau užsiimti; jei atsėdė, nepakilki; užrašų sąsiuviniai nieko nereiškia. Įstatymas protingas, logiškas, demokratiškas, visiems leidžias anksti ateiti ir atsistėti, jei koks būtinas reikalas neišgais į tam tikrą vietą. Koks parlamentas ar seimas šį gerą įstatymą išleido, neteko patirti. Visi buvome patenkinti, nes juo beveik linkome prie Vakarų kultūros.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH PEDAGOGŲ PREMIJA RITAI BALYTEI

Ohio valstijos svetimų kalbų draugija (OFLA), susiorganizuojusi prieš 30 metų, kasmet pagerbia iškiliosius pedagogus, kalbų profesionalus, visuomenės darbuotojus. Organizacija turi specialų premijų komitetą, kuris iš pasiūlytųjų kandidatų išrenka laimėtoją. Draugija leidžia ir savo laikraštį „The Cardinal“. Premijos skiriamos ne tik iškiliosiems svetimų kalbų — pradžios mokyklų, gimnazijų ir kolegijų dėstytojams, bet pasisūlymusiems svetimų kalbų pedagogams, kurie savo svetimų kalbų mokėjimu įsijungia į plačius visuomeninius darbus. Šių metų šešių laimėtojų tarpe yra ir Rita Balytė. Premijos įteiktos Dayton, Ohio, kovo 19 dieną.

Gražiai išleistame leidinyje, kur išspausdinta ir Ritos nuotrauka, pranešama, kad Rita paskirta įvertinimas už bendruomeninį darbą (Community Service). Rita jau devynerius metus moko ispanų ir prancūzų kalbas Orange mieste, Ohio, gimnazijoje, prieš tai dirbusi kaip mokytojų koordinatore Vil-la Angela Academy, Clevelande. „Jos entuziazmas svetimoms kalboms ir atsidavimas jos moksleiviams nesiriboja tik klase, bet išeina toliau ir už mokyklos sienų“, — sakoma leidinyje.

Toliau skaitytojams Rita pristatoma, kaip imigrantų iš Lietuvos dukra. Ji didžiuojasi savo kilmę, jos pedagoginis darbas nesiriboja vien mokykloje ar vietinėje bendruomenėje. Jau 1991 metais su kitais 30 pedagogų dalyvavo išvykoje į savo kilmės kraštą Lietuvą, kur įvairiose seminaruose dėstė ir modernių kalbų kursą. Ji yra aktyvi lietuvių pedagogų organizacijos APPLE (American Professional Partnership for Lithuanian Education) narė.

Rita priklauso „Giedros“ korporacijai, buvusi Clevelando skrydžių pirmininkė. Šiuo metu ji talkina Clevelando-Klaipėdos miestų seserystės projekte, dirba lėšų telkimo vajuose lietuviškų transliacijų radijo reikaluose, gieda Dievo Motinos parapijos chore, kartą per mėnesį dalyvauja „Mesa Espanol“, kai yra reikalinga, kviečiama vertėja Clevelando miesto savivaldybės įstaigoms.

„Jos kolegos mokytojai žavi Ritos visada pakilia nuotaika, nuosirdžiu draugiškumu ir neįsėmiama energija“, — rašoma leidinyje, kuriame Rita pristatoma kaip šių metų laureatė. Sveikinimai ir geriausi linkėjimai mieliai Ritai!

„IŠ TAVO RANKOS“ KONCERTAS

Balandžio 17 buvo graži religinės giesmės ir muzikos šventė. Arti keturių šimtų Dievo Motinos parapijos auditorijoje Clevelande klausytojai gėrėsi muzikos talentų kūrinių garsais. Graži, šilta sekmadienio popietė tartum specialiai buvo Dangaus dovanota šiam neeiliniam įvykiui.

F. Schuberto, G.F. Handelio, W.A. Mozarto, Malique, Mendelssohno, J.S. Bacho, J. Berthier, A. Brucknerio, N. Paganini, C. Saint-Saens, J. Govėdo, J. Gaubos, G. Verdi kūriniai buvo atlikti solistų: soprano Anitos Pakalniškytės-Puodžiūnienės (Torontas), tenoro Jono Muliolio (Clevelandas), baritono Jono Vasko (Torontas), smuikininkės Ritos Melkienės (Torontas), Torontas lietuvių choro „Volungė“ ir Dievo Motinos parapijos choro.

Šio jungtinio koncerto iniciatorės ir dirigentės — Rita Čyvaitė-Kliorienė ir Dalia Skirinskaitė-Viskontienė, kompozitorius-dirigentas Jonas Govėdas.

Religiniam koncertui duotas ir prasmingas Bernardo Brazdžionio eilėraščių maldos „Iš Tavo rankos“ vardas. Šiai poezijai muziką sukūrė kompozitorius-dirigentas Jonas Govėdas, kuris jungtiniam chorui su soliste Anita Pakalniškute-Puodžiūniene pats ir dirigavo. Buvo atliktas ir antras jo kūrinys „Už Lietuvą tėvyne motina“ (žodžiai A. Paulavičiaus). Pagrindinis kūrinys buvo F. Schuberto mišios G-dur su solistais A. Pakalniškute-Puodžiūniene, Jono Mulioliu ir Jono Vasku. Dirigavo Rita Čyvaitė-Kliorienė. Visas kitas koncerto giesmes dirigavo abi dirigentės pasikeisdamos. Akompaniatorius J. Govėdas.

Koncerto sceninis apipavidalinimas ir režisūra buvo vertingas indelis gražiabalsių choristų, solistų ir instrumentalistų ansamblui. Šešios dešimtys choristų (40 iš Toronto ir 20 iš Clevelando) moterys su baltomis palaidinukėmis ir ilgais juodais sijonais, vyrai su juodais kostiumais, solistai ir dirigantai scenon atėjo salės viduriu giedodami J. Berthier „Surrexit Dominus vere“ su varpelių trimu, kurį pritaikė R. Kliorienė, ir sustoję prieš sceną ant specialiai paruoštų pakopų. Scena buvo papuošta ir apšviesta pagal Danutės Belzinskienės projektą. Publika ansambliui sutiko stovėdama ir nuosirdžiai plaudama. Tokia pakilia nuotaika gausi auditorija lydėjo kiekvieną kūrinių, choro ar solistų atliekamą.

Sol. J. Vaskas giedodavo J.S. Bacho „Schafe koennen wieder weider“ ir duetą su sol. Anita Puodžiūniene B. Malique „Du bist, o Gott“, ir C. Saint-Saens „Ave Maria“. Sopranas A. Puodžiūnienė solo — F. Mendelssohno „Lass, o Herr, mich Huelfe finden“ ir G. Verdi „Salce, salce“ iš operos „Otello“. Smuikininkė Rūta Melkienė atliko N. Paganini „Cantabile“ ir J.S. Bacho „Jėzau, tyras sielos džiaugsmas“.

Jungtinis choras, be ankščiau minėtų kūrinių, giedodavo A. Brucknerio „Locus est“, W.A.

Jungtinis Toronto „Volungės“ ir Clevelando Dievo Apvaizdos parapijos choras atlikęs puikų religinį koncertą Clevelande, Dievo Motinos parapijos salėje. Dirigentas muz. Jonas Govėdas.

Nuotr. V. Plidžinsko

BUS PAGERBTI VYČIŲ GARBĖS ŽYMENIMIS

Lietuvos Vyčių kuopos nariai Clevelande, Dolly ir Tony Oberaitis, Jean ir Richard Marks, dalyvaus šią vasarą Čikagoje vykstančiame Lietuvos Vyčių visuotiniame 81-me suvažiavime. Jean ir Richard Marks, o taip pat ir Dolly Oberaitis, už veiklą šioje organizacijoje, suvažiavime bus įteikti Lietuvos Vyčių 4-to laipsnio medaliai.

OMAHOS IR ŠIAULIŲ MIESTŲ DRAUGYSTĖ

LB Omahos valdybos vicepirm. Nijolė Sudavičiūtė-MacCullom prieš porą metų viešėjo Lietuvoje — Šiaulių mieste. Ji jau kurį laiką turi ryšius su tarptautinių miestų sąjunga. Šiauliai jai labai patiko, tad grįžusi išvydė pastangas seserystės ryšiais suporuoti Omahą ir Šiaulius. Užsibrėžtame darbe Nijolei talkino LB valdyba. Jų pastangų dėka tarptautinė miestų seserystės sąjunga suteikė galimybę siekti minėtų miestų draugystės įgyvendinimo.

OMAHA, NE

INFORMACINIS BIULETENIS „BALSAS“

Dabartinę LB Omahos apylinkės valdybą sudaro jaunesnės kartos akademikai. Jie išvydė savitą viešosios būdą dirbti ir padėti Lietuvai. Anglų ir lietuvių kalbomis leidžiamas informacinis biuletenis „Balsas“, siuntinėjamas lietuvių kilmės asmenims, gyvenantiems ir už Omahos ribų. Reikalingoms lėšoms telkti, valdyba „išsiuosi“ dirba gamindama cepelinus, kad jais pavaišinti lietuviškų patiekalų mėgėjus.

PERRINKTA LB VALDYBA

LB apylinkės narių susirinkime, š.m. kovo 20 d., LB valdyba sutiko pasilikti dar vieną kadenciją. Jos laukia nemažai darbų vystant kultūrinius ryšius su Lietuva.

CHORISTAI IR ŠOKĖJAI VYKS Į VILNIŲ

„Aušros“ tautinių šokių šokėjai ir „Rambynio“ choras (nors ne visi) įtemptai ruošiasi Dainų ir Šokių šventei Vilniuje. Stengiantis sumažinti kelionės išlaidas, moterys kepa pyragus, daro ir verda virtinius, ruošia turgius garazuose. Šokėjų ir choristų pastangas remdami LB Omahos apylinkės valdyba paaukojo 300 dol., o Moterų klubas įteikė 250 dol.

Jadvyga Povilaitienė

APLANKYKITE PABALTŲĮ LIETUVĄ '94

Kreipkitės į mus — suplanuosime jūsų kelionę. Prienamiausias kainos Finnair, Lufthansa ir SAS oro linijomis „economy“ ir „business“ klasė Viešbutai

GO BALTIC

Mūsų naujas leidinys apie Skandinavijos ir Baltijos kraštus — perskaitykite!

1-800-451-9511

UNIONTOURS

Isteigta 1931 m.

79 Madison Ave., New York, N.Y. 10016
Tel. 212-683-9500 Fax 212-683-9511

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Nuo trečiadienio iki penktadienio,
8:30 v.v. — 9:00 v.v.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Noltan Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

CLASSIFIED GUIDE

FOR RENT

BUTAI PENSININKAMS, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis, gražioje aplinkoje, Nek. Pr. Marijos seserų priežiūroje. Pasinaudokite progą: kreipkitės: **Villa Maria, P.O. Box 155 Thompson, CT 06277.**

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsi už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

**ELEKTROS.
[VEDIMAI] — PATAISYMAI**
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.

H. Deckys
Tel. 585-6624

Moving—Kraustymas

Profesionalus patarnavimas priimanomais kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuojamas. Kreipkitės: **Gediminas: tel. 312-925-4331**

Ieškote papildomų pajamų savo svajonių įgyvendinimui?
Skambinkite 312-776-0051

VILEIŠIAI

TRIŲ BROLIŲ DARBAI TAUTAI
Autorius **Antanas Kučys**

Inž. Petro, adv. Jono ir gyd. Antano Vileišių biografijos, susijusios su svarbiaisiais mūsų tautos ir Lietuvos valstybės įvykiais. Petras — žymiausias kovotojas už lietuviško rašto laisvę ir pirmojo lietuviško dienraščio steigėjas, Jonas — Nepriklausomybės akto signataras, pirmųjų Lietuvos vyriausybės narys, pirmasis Lietuvos atstovas Vašingtone; Antanas — vienas žymiausių ano meto Vilniaus lietuvių visuomenininkų bei kultūrininkų.

Visų trijų brolių darbai — tai reikšminga atgimusių lietuvių tautos istorijos dalis. Knyga yra 624 puslapiai, iliustruota istorinėmis nuotraukomis ir įršta keliais viršeliais. Išleido Devenų kultūrinis fondas. Gaunama „Draugo“ administracijoje. Kaina 27 dol. Užsakant paštu dar pridėdama: JAV-bėse 3.50 dol., i Kanadą — 4.00 dol., i visus kitus kraštus — 4.50 dol. Illinois valstijos gyventojai sumoka dar 2.36 dol. mokesčių. Užsakymus siųsti: **DRAUGAS**, 4545 W. 63rd Chicago, IL 60629.

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuterių FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensiškai nuolaida

KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER 284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į **Danutę Mayer**, ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

LEMONT, IL PARDUODAMI

6 medžiais apaugę sklypai
149' x 270' dydžio.
Kreipkitės: **tel. 312-233-1815.**
Kalbėt angliskai.

SAVININKAS PARDUODA
namą: 4 mieg. 2 vonios, oro vėsinimas, įrengtas rūsys; 2 auto. garažas, įvairūs priedai.

Namas atviras apžiūrai gegužės 15 d.
1 v. p.p. - 5 v. p.p.
6749 S. Kostner Ave.
Tel. 312-767-1097

FOR RENT

Išnuomojamas vasarnamis Union Pier, Michigan.
Tel. 1-616-469-3428 arba 708-423-5826

IEŠKO DARBO

Moteris nuosavu automobiliu suteikia įvairias paslaugas: nuveža pas daktarus, i parduotuves, bankus, skalbyklas, arba pati superka produktus. Gali globoti senelius jų namuose, pagaminti maistą ir tvarkyti visą buitį. Kalba: lietuviškai, lenkiškai, rusiškai ir truputį angliskai. Skambinti tel. (312) 436-4943.

APDRAUDŽIAME SVEČIUS IŠ UŽSIENIO!

Siūlome nelaimingų atsitikimų ir sveikatos planus.

Nelaukite!

Apdrausite savo svečius dar prieš jiems atvykstant į JAV-bes.

Kreipkitės į mus telefonu arba laišku. Atsiųsime lankstinuką / apdraudos formą.

Chesapeake Benefits Organization, Inc
170 Jennifer Road • Suite 260
Annapolis, MD 21401 • USA
410-841-5010 (Balt/Annp) • 301-970-2256 (DC)
410-266-7318 FAX

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERNAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

I VILNIŲ... GINTI ARCHYVŲ

Kovo 6 d. Kuršėnų „Tremtinio“ klubo atstovai važiuoja į Vilnių. Neį Kaziuko muge, o ginti KGB archyvų. Į šį protesto žygį pakvieta Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, Genocido centras.

10 val. ryte jau buvome KGB rūmuose. Prie įėjimo budėjo žmonės iš visos Lietuvos. Daugelis jų 1945-1952 metais buvo kankinami šių rūmų požemiuose, kuriuose užgeso ne viena taurė, tėvynė mylinčio lietuvių širdis.

Prisistatę rūmų gynyboje štabui, leidžiamės į požemio kameras „susipažinti“ su Lietuvos „išlaisvintojų“ – TSKP, LKP, KGB – represine naikinimo mašina.

Koridoriai ir kameros naujai išdažytos, nes buvo paruošta „priimti“ tuos, kurie išdžio turti: „Mes norime laisvės!“. Žinoma, jeigu būtų pasisekę Rusijos „pučas“.

Koridoriuje ant sienos eksponuojamos šių požemių aukų ir jų kankintojų nuotraukos. Aukos daugiausia nužudyti šūviais į galvą. Taip buvo nužudyti ir Medininkų munitinės darbuotojai. Toks matyt, kagėbistų „darbo braižas“. Čia pat puikuojasi ir stribo, dabar Lietuvos Seimo nario ir Saugumo komiteto pirmininko, Vytauto Petkevičiaus nuotrauka.

Apžiūrinėjame kameras. Vienoje jų kalėjo vysk. Borisevičius, o kiek vėliau – didvyris, partizanų vadas Ramanauskas Vanašas. Jie, kaip ir kiti 800 kankinių, buvo nužudyti tardymų metu, be teismo. Kankinimo kameroje dar tebekabo „trandomieji marškiniai“. Jais apvilks auką, buvo patogiu lupti kojų ar rankų nagus, laužyti stuburkaulį, nes auka nesipriešino.

Dabar man aišku, kodėl LDDP taip trokšta paimti į savo nešvarias rankas šiuos archyvus, pastatydamą čia sąvą žmogų – Skuodį. Todėl, kad paslėptų savo kruvinus darbus, sunaikintų bylas. Nepasiseks, ponai iš LDDP, archyvai – šventa Lietuvos relikvija, priklausanti Tautai!

Prisilęta nuotaika skubame prie LDDP būstinės. Čia degina ma savotiška „piramidė“, kurioje žmonių, diktuojančių Lietuvai savo valią, portretai – prezidento, premjero, LDDP vadų.

Po to eisena pasuka prie Seimo, į Nepriklausomybės aikštę. Gedimino prospekte, praeidami KGB rūmus, sustojame. Susikaupiamės tylos minutei. Nusvyra išsargiusi politinių kalinių ir tremtinių galvos, nusvyra vėliavos, pagerbiant žuvusius. Žygiuojame tolyn. Štai ir Nepriklausomybės aikštė. Prie Seimo rūmų neprileidžia. Atsivertę metaline tvora, „mūsų išrinktieji“ bijo savo rinkėjų. Galbūt jų sąžinė nešvari?

Susiburiame prie Mažvydo bibliotekos. Daugiatūkstantinė žmonių minia; daugiausia politiniai kaliniai ir tremtiniai. Vėliavų miškas. Kalba oratoriai: Gajauskas, Uzdavinys, Danilevičius, Račinskis, savo kalbose kaltinantys LDDP, privedusią Lietuvos žmones prie skurdo ir bado, nenorinčią laikyti savo rinkiminių pažadų, „praūžiančią“ gautas užsienio paskolas.

Prel. Alfonsas Svarinskas savo kalboje pabrėžė, kad komunistinė valdžia stengėsi likviduoti Lietuvos dvasiškumą ir

inteligentią, o dabartinė nori paskandinti mūsų tautą girtuoklės liūne. Jis kvietė visus vienyti kovai su šia blogybe.

Sąjūdžio pirmininkas Batūra perskaitė susirinkimo rezoliuciją, kurioje buvo įvardinti visi LDDP veiksmai, pražūtingi Lietuvai. Rezoliucijoje reikalaujama laikyti susitarimo su Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, kuriame buvo nutarta Genocido tyrimo centro vadovu skirti asmenį, tinkamą abiem šalims.

Jonas Vaišnoras

LAIŠKAI

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS

Kiekvieną kartą, kai skaitau „Draugo“ puslapiuose idomius rašinius, pasakojimus, mane skausmingai paliečia „Pasaulio lietuvių centras Lemonte“ antraštė. Mums visiems ir kiekvienam labai gerai žinoma ir aišku, kur yra pasaulio lietuvių centras, bet tikrai jau ne Lemonte ar Čikagoje, ne New York'e ar dar kitur, dėl tos priežasties. O dabar įsivaizduoju, „savo pasaulio“ centrą, dar apvainikavo „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ perversija!

Išėjimas lietuvių pastangos ir viltys per kelias generacijas – penkiasdešimt metų – buvo aukojamos vieninteliam Pasaulio lietuvių Centrai – Lietuvai. Mūsų užduotis dar nepasibaigė. Kam tad skaldyti jėgas ir žaloti bendrą siekių kryptį?

Stasė V. Šimoliūnienė,
Dana Point, CA

NAUJOJI LIETUVOS BAJORIJA

Dar didžiųjų kunigaikščių laikais Lietuvos visuomenė pasiskirstė į du luomus: į kilminguosius ir į liaudį. Atseit, į turtinguosius ir į beturčius. Į pirmąją luomą pateko sritiniai kunigaikščiai ir Didžiojo kunigaikščio dvariečiai, kurių tarpe buvo daug slavų. Pastarųjų skaičius ypač padidėjo po Vytauto Didžiojo laikų ir po Lietuvos krikšto. Jų įtakoje palengva ir lietuviai kilmingieji sulenkėjo. Lietuvių kalbą ir kultūrą išlaikė beveik vien tik liaudis – neturtingieji.

Istorija kartojasi. Ir dabar Lietuvoje išsivystė du luomai: turtingieji ir beturčiai. Prie turtingųjų priklauso buvę fabrikų direktoriai, kolūkių pirmininkai bei KGB žinybos darbuotojai. Su dabartinės valdžios palaikymu jie palengva pasivaina valdžios turtą. Ar ši naujoji „bajorija“ išliks lietuviška, ar palengva surusės? Sunku pasakyti. Dabar jie dar daugiausia tarp savęs gal ir kalbasi lietuviškai, nors greit pereina į rusų kalbą, jei grupėje pasitaiko bent vienas rusas ar lenkas. Daug priklausys nuo Lietuvos ateities. Jei Lietuva išliks tikrai nepriklausoma nuo Rusijos, nelengva bus jiems surusėti. O jei Lietuva pavis tik Rusijos sateitu ar – blogiausiu atveju – tik Rusijos provincija, lietuvių ir lietuvių kalbos išlaikymas vėl guls ant „liaudies“ pečių.

Zenonas Prūsas
Chillicothe, OH

Aleksa Slapšytė didžiujasi, pasipuodusi tautiniais rūbais.
Nuotr. D. Čyvenienė

IŠ KUR LIETUVOJE TIEK PROSTITUČIŲ

Keletą kartų spaudoje (kalbant apie „Lietuvos kovų ir kančių istoriją“) buvo užsiminta, kad okupantai tiesiog esalo nusipirpė prostitutėms ir jas trėmė į Sibirą. Kyla klausimas: iš kur gi Lietuvoje tų prostitučių tiek būta, kad jomis net esalonus buvo galima užpildyti?

Atsakymą iš dalies pateikia „Naujas dienis“ (š.m. balandžio 29 d., nr. 17). Jame išspausdintas buvusio tremtinio iš Klaipėdos, Prano Jankausko, laiškas, pavadintas „Partotyrininkų laimėjimas“. Jame autorius su skausmu ir liūdesiu pasisako, kaip Klaipėdos knygneis nusipirko naują knygą, kurioje tikėjosi rasti „teisingai nušviestą mūsų tautos kančių istoriją...“ perskaitęs nusivylė ir net siūlo knygą iš naujo pavadinti „Slovingosios LKP ir garbingojo KGB laimėjimų istorija“.

Apie laiško pridėtą laikraščio redakcijos komentarai, kur ir parašyta, kas tos ištreimamos prostitutės: „Juk mes visi žinome, kad tai buvo vienuolės. Bet to nežinos nei anglas, nei amerikietis, nei okupantų tautos atstovas, nei pagaliau jaunas lietuviukas“.

Linus Jonas Puniškis
Homewood, IL

DĖL „NACIJOS FORMAVIMO“

D. Stankaitytės klausimas laišku skyrtyje nebuvo vienintelis tiek man, tiek „Draugui“. Premijos „už nacijos formavimą“ pavadinimas man taip pat atrodo kiek pretenzingas ir ne visai sklandus. Tačiau mano asmeniškos patalos nebuvo galimos, bent jau etiniu atžvilgiu. Jei būtų mano valia – šią premiją galbūt pavadinau taip: „Už indėlių, ugdant tautos meninę pasaulėjautą“.

Stasys Povilaitis
Vilnius-Čikaga

PALAIKYKIME GĖSTANČIA LIETUVYBĘ

Retai kada mūsų tautiečiai taip buvo suvienyti, kaip šiuo metu jie yra dėl nesėkmingo „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ leidinio. Tai labai geras reiškinys, bet neužmirškime, kad dar daug lietuvių yra Sibire ir kitose lietuviškose „salelėse“ svetimuose kraštuose – Baltgudijoje, Ukrainoje, Kazachstane, Rytprūsijoje, Lenkijoje ir t.t.

Apie šią gyvą statistiką per mažai užsiminama. Jeigu mes jiems nepadėsime, jie greitai laiku nutautės. Kad tas neatsitiktų, privalome jų draugijom užsakyti lietuvišką spaudą iš užjūrių.

Galima tik įsivaizduoti, koks būtų džiaugsmas tarp lietuvių, kurie tebegyvena Igarkoje, Krasnojarske, Novosibirske, Tomske, Alma-Atoje bei kitose tolimose Sibiro vietovėse, gavus tokios spaudos siuntas. Jie tebelaukia sugrįžimo į savo gimtąjį kraštą, apie kurį gal tik tėvai jiems papasakojo. Kai kurie dar kalba lietuviškai. Kad jų laukimas sugrįžti į tėvynę būtų lengvesnis, užsakykime jiems lietuvišką patriotine spaudą iš JAV. Skubėkime, kol dar yra ne per vėlu.

Algis Liepinaitis
Chicago, IL

KOORDINUOTI, BET NEAPSŪSTI

Visi, kurie dirbame su grupėmis, žinome, kad dažniausiai darbą atlieka tik pavieniai tos grupės asmenys. Geriausiai veikia sekasi tiems, kurie jaučia išpaigojimą ir malonumą, dirbant pasiekti užsibrėžtą tikslą, gerai sutinka su bendradarbiais ir nebijo darbo. Lietuvai reikia daug paramos. Antanas Paužulis teisingai savo laiške, „Draugas“, Nr. 88, 1994.5.10) pastebi – „parama reikalinga vaikams, invalidams, seneliams ir gaušim šeimoms“. Todėl koks skirtumas, kurios grupės vardu šalpa ateina į Lietuvą? Konkurencija tarp grupių skatina jas sparčiau veikti. Sporto olimpiados pagrįstos šiuo principu. Pamažu pradeda jausti, kad šalpa plačiau pasiekia tuos, kuriems jos reikia. Mano manymu, daug svarbiau išvystyti bendrą, patikimą bendradarbių tinklą Lietuvoje.

Marytė Černiūtė
Hinsdale, IL

MIGLOTA TEISYBĖ

Paskaitčius „Drauge“ (balandžio 6 d.) Jono Dainausko komentarus apie Vilniuje išleistą knygą „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“ I dalį, susidariau įspūdis, kad knygoje yra daug netikslumų, prieštaraujančių minčių ir skaičių.

Lietuvių tauta turi pakankamai istorikų. Reikėtų rasti vidurio kelią ir suderinti sovietinių lietuvių istorikų pasakymus su išeivijos lietuvių istorikais.

vių istorikais.

Eilinis lietuvis, kur jis begventu, nenori žinoti ir girdėti tendencingų istorijų.

Mūsų dėmesio vertas ir Gedimino Rudžio iš Vilniaus atsiliepimas į J. Dainausko pastabas.

Svarbiausia, kad dar ir šandien Lietuvoje yra skirtingas buvusių komunistų galvosenoje žodžio – tiesa supratimas. Ši „tiesa“ jiems per 50 metų buvo kalama į galvą.

Čia reikia ir G. Rudžio paklausti, ar jis tiki 1989 metais Vilniuje išleistos V. Gustainio atsiminimų knygos tikslumu ir autentiškumu? Argi mes, išeivijos lietuviai, esame tokie naivūs? Atsakymas į tai yra labai lengvas.

Jeigu V. Gustainis būtų parašęs ir pasakęs visą tiesybę apie trėmimus, tai 1989 metais – komunistų valdymo metais, jo atsiminimų knyga tikriausiai nebūtų išvysusi dienos šviesos.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

APIE GAILESTINGŲJŲ SESERŲ MOKSLĄ LIETUVOJE

Atsakydama į Pranės Šlutenės straipsnį „Gailestingųjų seserų mokslo reikalais“ „Drauge“, noriu pasidalinti mintimis apie medicinos seserų aukštojo mokslo problemas Lietuvoje.

Mes patys, dalyvaudami diabetu sergančių vaikų gydymo ir sekimo Lietuvoje problemoje, įjungėme į šią sistemą ir diplomuotus aukštųjų studijų medicinos seseris, baigusias Kauno Medicinos akademiją. Jų pasirošimas vyksta pagal artimą Vakarų Europoje tokių specialistų ruošimo programą ir atitinka mūsų pageidavimus. Aukštųjų studijų programoje yra progresyvu tai, kad labai daug dėstoma medicinos seserims naujų dalykų, kurie nebuvo dėstomi medicinos seserų mokyklose. Specializacija pasuktiniais studijų metais leidžia pasiruošti kvalifikuotam darbui pasirinktoje specialybėje, kuo mes įsitikinome, pradėjus dirbti vaikų endokrinologinėje klinikoje jau baigusias diplomantei, kurios darbu ir kvalifikacija esame labai patenkinti.

Dabartiniu metu Kauno Medicinos akademijoje jau ruošiamos medicinos seserų magistratūra, į kurią bus priimamos seserės, turinčios aukštąjį mokslo (bakalaurų laipsnį).

Labai teisinga ir džiuginanti yra straipsnio autorės idėja keletą jaunų kandidatų ruošti magistratūrai ar doktorantūrai pasiūsti į Amerikos universitetus. Keletą aukštojo mokslo seserų jau dabar būtų galima pasiūsti. Lietuvoje yra ir kandidatai seserų seminaruose Amerikoje dalyvauti.

Nesuprantama yra Pranės Šlutenės mintis, kad Vilniaus Medicinos fakultete įsteigtos medicinos seserų katedra, atsirastų lėšų tokiu projektui

DRAUGAS, penktadienis, 1994 m. gegužės mėn. 13 d.

5

vykdyti. Lietuvoje visos mokslo ir mokymo įstaigos yra išlaikomos valstybės ir jokių pajamų neatneša.

Neramu, kad planuojama išblaškyti aukštojo mokslo medicinos seserų ruošimą. Ar nereikėtų stiprinti seserų mokymą vienoje įstaigoje, o ne sklandyti jėgas į kelias vietas ir po kelių metų vėl ginčytis, kurį aukštųjų

studijų medicinos seserų fakultetą uždaryti. Vėl būtų skaldymas tarp dviejų garbingų Vilniaus ir Kauno medicinos mokyklų šventovių.

Mes norėtume, kad daugiau asmenų pasisakytų šiuo klausimu.

Med. m. dakt. Bronė Urbonaitė

Kauno Medicinos akademija

A.†A.

VALERIJA BANKAUSKIENEI

mirus, reiškiamė gilią užuojautą dukrai DAN-
GUOLEI GRIGANAVIČIENEI su vyru PETRU,
anūku ŠARŪNUI su šeima ir seseriai LEOKADIJAI
ŽVYNIENEI su šeima.

Julija ir Antanas Janonai

A.†A.

VALERIJA BANKAUSKIENEI

mirus, skausmo prisilęgtai šeimai – jos seseriai
LEOKADIJAI ir svainiui JUOZUI ŽVYNIAMS, jos
dukrai DANGUOLEI ir žentui PETRUI GRIGANA-
VIČIAMS, anūku ŠARŪNUI ir jo šeimai reiškiamė gilią
užuojautą.

Stasys Jokubauskas

A.†A.

VALERIJA BANKAUSKIENEI

mirus, dukrą DANGUOLĘ, žentą PETRĄ GRIGA-
NAVIČIUS, seserį LEOKADIJĄ, svainį JUOZĄ
ŽVYNIUS su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kar-
tu liūdime.

Stasys Virpša
Jonas Virpša
Liucija, Vilius Hofmanai

JAV LB LEMONTO APYLINKĖS 1994 M. VASARIO 16-TOS PROGA GAUTOS AUKOS

\$240.00 – Jelionis A. S.; \$145.00 – Sinkus V. R.; \$130.00 – Čepėnas V. A.; \$110.00 – Razma dr. A.; \$105.00 – Džiugas St. Sof.; Nainys B. B.; \$100.00 – Kazlauskas T. A.; Sutkuvienė A.; Vitkus A. D.; \$80.00 – Trakis M. D.; Šlenys L. D.; \$75.00 – Rūbys A. A.; \$70.00 – Kronas R. B.; Sidrys L. R.; Šoliūnas V. A.; \$65.00 – Jokubauskas S.; \$62.00 – Pačauskas J. H.; Tamulis J.; \$60.00 – Abromaitis P. O.; Stropus V. A.; \$57.00 – Baras S. E.; \$55.00 – Griganavičius P. D.; Jecius K. D.; Tijūnelis D.; \$50.00 – Dapkus A. R.; Domanskis V. D.; A. Končius J. G.; Masiulis J. S.; Meilus P. A.; Mozoliauskas R. J.; Paškus R.; Rauckinas S. N.; Riškus J.; Stelmokas P. N.; Tallat-Kelpša A. M.; Trinkūnas A. L.; \$46.00 – Antanaitis A. J.; \$45.00 – Mikėnas B. G.; Milašius A. M.; Navickas I. B.; Sušinskas K. R.; \$42.00 – Mackevičius M. F.; \$40.00 – Bružas K.; Juodelis B.; Pargauskas A.; \$39.00 – Kasis J. I.; \$35.00 – Milūnas A. D.; Statkus V. S.; \$34.00 – Šapalas P.; \$32.00 – Katiliškienė Z.; \$30.00 – Druskinė, E.; Kriaučiūnas K. E.; Lauraitis A.; Lauent A. A.; Lendraitis J. V.; Marchertas A. V.; Rudaitis T. R.; Varanka T. E.; \$29.00 – Kochanauskas V. D.; \$25.00 – Berner L. A.; Brizgys P. E.; Brazdžiūnas A. W.; Burba R. L.; Dailidė A. M.; Dirkenė A.; Gylis L. E.; Karaliūnas A. A.; Krumpis V. S.; Liaugaudas A. D.; Mockaitis A.; Naris P. G.; Patlaba S. R.; Petkevičius P.; Petrolūnas T. L.; Plepys V. V.; Prunskis Kun. J.; Ramonas S.; Rauckinas A.; Ringus J. L.; Skrudys M.; Stankus C. V.; Stončius P. R.; Vaitkus V. A.; Stepaitis A. L.; \$24.00 – Reivytytis A. J.; \$22.00 – Alenskis B. G.; Jonikas M.; Kizlauskas B.; Misiulis D. A.; Sklerys V.; \$20.00 – Dėdinas J.; Gložeris S.; Janušas A. E.; Jurestis J.; Kazėnas G. L.; Keblinskas A.; Kučinas E.; Laniauskas A. B.; Lauraitis A. A.; Leskauskas J. G.; Novak R. E.; Račiūnas R. V.; Šarauskas J. R.; Šaulys V. V.; Seibutis E.; Slivinskis A.; Tamulionis S.; \$15.00 – Balčiūnas E. R.; Jankus V. Z.; Jurkus P. O.; Karvelis A.; Kirkus S. R.; Margarita Ses.; Naujokas E.; Peškaitis P.; \$14.00 – Umbrasas V. M.; \$12.00 – Dapkus Z.; Lavinskienė V.; Stravinskis S.; \$10.00 – Ambrozaitis E.; Butkūnas R. B.; Garunkštis I.; Jankauskas K. A.; Kasniūnas M.; Kirvelaitis V.; Norkus V. R.; Penčylienis J.; Ramonis V.; Trinkienė B.; Valiulis H. R.; Vindašienė B.; Domanskis R. P.; Dailidė V. I.; \$8.00 – Gicius G. M.; \$6.00 – Garūnas A.; \$5.00 – Avizienis K.; Baltrušaitis, Bialik R. A.; Buinevičius A. C.; Černiūtė M.; Dundziliene D.; Kairėlis A.; Kašuba R. E.; Laukaitis K. J.; Pocienė Z.; Ramienė O.; Steponavičienė A.; Vaznelis A. S.; Zbarskas E. J.; Česas R.; Karalius M. A.; \$2.00 – Jankonis V.; Kuncė M.; Ramas J.

Visiems nuoširdus ačiū.

Aukos siųsti: Lith. American Community, Inc. Lemont Chapter, 14911–127th St., Lemont, IL 60439.

We Ship UPS 312-434-9766
Užsiamam maisto tiekimu (catering)
talman
delicatessen
Valgis Catering
Skaniausi lietuviški gaminiai
Geriausios spaudos rinkinys Čikagoje!
2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

Midland Federal
Savings and Loan Association
75 metus aptarnauja lietuvius
Indėliai iki \$100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios
MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400
BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470
BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400
ESLC
EQUAL HOUSING
LENDER

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Kas tos septynios tautinių šokių grupės, kurios dalyvaus „Draugo“ paramai rengiamame koncerte birželio 19 d., 3 val. popiet, Jaunimo centro didžiojoje salėje? Išduodame paslaptį ir pranešame, kad jos yra: „Grandis“, „Letūnas“, „Spindulys“, „Klumpė“, „Vijūnas“, „Viltis“ ir Lietuvos Vyčių šokėjai. Visos yra lietuviško tautinio šokio rėmėjams gerai pažįstamos, o tiems, kurie nieko apie jas nėra girdę, (netikime, kad tokių būtų!), papasakosime vėliau. Dabar yra svarbu atsiminti, kad visuomenė nuodžiūja kviečiama rezervuoti tą birželio sekmadienio popietę mūsų šokančiam jaunimui ir „Draugui“.

Čikagos Venezuelos Lietuvos draugija ruošia gegužinę Šaulių namuose gegužės 22 d. — pradžią 12 val. d. Bus muzika, grojant K. Ramanausko orkestrui, geras lietuviškas maistas, gausus dovanų laimėjimas. Kviečiami visi draugijos nariai ir visuomenė maloniai praleisti laiką su Venezuelos lietuvišiais.

Skanių blynų pusryčiai su namie virta uogiene bus Jaunimo centro kavinėje gegužės 22 d., sekmadienį, po kiekvienų šv. Mišių. Visus papusryčiauti kviečia pagarsėjusios šeimininkės Jaun. centro Moterų klubas.

Sol. Praurimė Ragienė šiomis dienomis gavo kvietimą iš Kauno muzikinio teatro rugsėjo ir spalio mėn. dainuoti ten patomose operetėse. Rolės — pagal pačios solistės pasirinkimą.

Ar norėtumėte aplankyti Lietuvą, bet vis neprisiręngiate? Gera paskata neatidėlioti šios nostalgijos ir įdomios kelionės yra Draugo fondas ir Vyto bei Aleksandro Lauraičių kelių biuro dovanų. Įstoje nariu (ar padaugine savo įnašą) ir Draugo fondą iki rugpjūčio 31 d., galite laimėti kelionę lėktuvu į Lietuvą ir atgal.

Liuda Butkienė, Chicago, IL, įteikė per ją gautas aukas savo a.a. vyro atminimui „Draugo“ paramai šimto dolerių sumoje. Nuosirdžiai jai dėkojame už šią paramą.

x Ieškau mamos Elenos Lauraitės-Milmanienės tėvelio Prano Lauraičio, brolio Aleksandro Lauraičio, gimusio Šimkaičių km. Skaudvilės valsč., Tauragės apskr., šeimos narių. Į Ameriką išvyko po I pasaulinio karo. Gyveno Wisconsin valstijoje. Rašyti: Gražinai Milmanienei-Galkauskienei 14 Arthur Rd., Rosemont, PA 19010.

Smuikininkė Rita Kazlauskaitė siekia magistro laipsnio DePaul universitete. Ji gros DePaul simfoninio orkestro koncerte, trečiadienį, gegužės 18 d., 8 val. vakare, Orchestra Hall, Čikagoje. Orkestras atliks Ludwig van Beethoven, Aaron Copland, Antonio Vivaldi ir Richard Strauss kompozicijas. Bilietus galima rezervuoti, skambinant 312-435-6666. Rita Kazlauskaitė yra ne kartą pasirodžiusi ir lietuviškoje scenoje, todėl verta ją išgirsti su tikrai puikiu orkestru, neeiliniame koncerte.

Šeštadienį, gegužės 14 d., tarp 5 ir 9 val. vakare Field (Gamtos) muziejuje ruošiamas šeštoji metinė šventė „Kaimynams“. Įėjimas į muziejų nemokamas, visiems šeimos nariams — nuo jauniausio iki vyriausio — ruošiamos pramogos, muziejus eksponatų apžiūrejas ir kitos idėmės. Visuomenė kviečiama pasinaudoti ir muziejų aplankyti.

Kun. Hermanas Šulcas, salieziotis misionierius, rašo „Ruanda, deja, pasidarė pragaru: nuo balandžio 7 dienos prasidėjo baisios žudynės, ir atsirado šimtai tūkstančių pabėgėlių — ir tas pragaras dar tęsiasi... Mane iš ten išgelbėjo Jungtinių Tautų kareiviai: per pavojingas vietoves mane pervežė savo tanku, bet buvau ir esu baisiai liūdnas ir beveik be ūpo gyventi, kad ten turėjau palikti savo jaunimėlį, kurio didesnis dalis išžudyti, žiauriai nužudyti... Turėjau iš ten išvykti be jokių dokumentų, nes mane irgi gaudė ir norėjo nužudyti; ir visi mano adresai ten liko... Prašau per „Draugą“, kad tautiečiai, kurie man rašydavo, galėtų su manimi susisiekti, pranešti adresą: Heidkamp 37, D-21335 Lueneburg, Germany, tel. 011-49-4131-42329, faksas 011-49-4131-44676“.

ALTO Čikagos skyriaus valdybos ir tarybos posėdis įvyks gegužės 13 d., penktadienį, 6 val. vakare ALTO centro patalpose, 6500 S. Pulaski Rd. Visi kviečiami dalyvauti, nes yra svarbių reikalų aptarti.

x Brighton Parko Liet. Namų Savininkų draugija rengia gegužinę sekmadienį, gegužės 15 d. 12 val. Šaulių namuose, 2417 W. 43 St. Gros Kosto Ramanausko orkestras, bus skanaus maisto, veiks baras. Bus dovanų paskirstymas. Kviečiame visus narius ir svečius gegužinėje gausiai dalyvauti. Draugijos valdyba.

x Jei reikalinga įsigyti vairavimo teisės (IL Driver's License) — kreipkitės į Ed. Sumana, tel. 1-708-246-8241.

x Gydytojo kabinetui reikalinga tarnautoja: atsakyti telefonus, tvarkyti kartoteką, išrašyti sąskaitas. Išmokysime. Kreiptis: Linn Walsh, 312-436-7700.

x A. A. Emilijos Masiliūnaitės Paliokienės ir Alicijos Gustaitės Tjūnėlienės atminimui, Motinos dienos proga Indrė Paliokaitė ir Donatas Tjūnėliai paaugojo \$100 „Saulutė“, Lietuvos našlaičių globos būreliui. Ačiū „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089, TAX ID #36-3003339.

(sk)

Auka steigiamam „Draugo“ paramos fondui — yra lietuviškas laidas ateities kartoms.

Cekius rašyti:

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinio mokesčio.

(sk)

ARAS ROOFING

Arvydas Kiela

Dengiamie ir taršoma

visu rūsio stogus

Tel. 708 257 07 16

Skambinti po 6 v. v.

Čikagos lituanistinės mokyklos skaitymo ir rašymo konkursų laimėtojai šiais mokslo metais. Nuotr. Vlodo Žukausko

Skania vakariene, pagaminta Onos Norvilienės, pavaišins Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų rėmėjos š.m. gegužės 15 d., 3 val. p.p. bus šv. Mišios Jėzuitų koplyčioje; 4 val. vakariene ir meninė programa. Ateikite, pavalgysite, pasidžiaugsite jaunimo programa, pažendrasite ir paremsite seselių darbus, kurie reikalingi mūsų jaunimui, vyresniesiems ir Lietuvai.

Gegužės 15 d., tarp 1 ir 4 val. p.p., prie Čikagos universiteto liginės, 1740 W. Taylor St., vyks „Sveikatos mugė“. Liginės gydytojai ir medicinos seserys matuos kraujospūdį, atsakinės klausimus, kaip išvengti įvairių nelaimių, apsinuodijimų; ką daryti, išituks nelaimė. Visuomenė, ypač jauni tėvai su vaikais, kviečiami pasinaudoti šia proga, susipažinti ir savo vaikus supažindinti su įvairiais greitosios pagalbos patarnavimais, taip pat pavojais šiandieninėje miesto aplinkoje ir sekmingiausiems apsaugos būdais. „Sveikatos mugėje“ visos paslaugos ir patarimai bus teikiami nemokamai.

Kviečiame pasidalinti džiaugsmu. Baigiasi mokslo metai ir daug mūsų jaunuolių baigs aukštąsias bei aukštesnias mokyklas. Primename, kad „Draugas“ mielai spausdina trumpus tu jaunuolių biografinius bruožus ir nuotraukas, kad galėtų visa lietuviškoji visuomenė pasidalinti tėvų bei artimųjų džiaugsmu, išleidžiant į pasaulį dar vieną šviesuolį lietuvių.

x Amerikoje gyvenantys lietuviai yra labai geri ir nori padėti, kiek kas išgali savo šalies žmonėms, šiuo atveju, našlaičiams. Per „Lietuvos našlaičių globos“ komitetą remia našlaitę Lietuvoje Juliją Gylienę, kas mėnesį atsiunčia savo duklę komitetui.

x Tautinių Namų 28-tasis metinis narių susirinkimas įvyks š.m. gegužės 15 d. 3 v. p. Balzeko muziejaus patalpose, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago. Nariai kviečiami dalyvauti.

x A. A. Emilijos Masiliūnaitės Paliokienės ir Alicijos Gustaitės Tjūnėlienės atminimui, Motinos dienos proga Indrė Paliokaitė ir Donatas Tjūnėliai paaugojo \$100 „Saulutė“, Lietuvos našlaičių globos būreliui. Ačiū „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089, TAX ID #36-3003339.

(sk)

„DAINŲ DAINELĖ“ KVIEČIA

Lietuvoje šiemet vėl vyksta vaikų ir jaunimo „Dainų dainelės“ konkursai (jau vienuoliktą kartą), kur jaunieji turi galimybę išmėginti savo jėgas dainavimo srityje. Balandžio 30 ir gegužės 1 d. Vilniuje buvo praversti ketvirtosios finalinio rato koncertai, kuriuose atrinkti geriausi. Jie kartu su svečiais pasirodys paskutiniame šių metų „Dainų dainelės“ koncerte gegužės 28-29 d. Lietuvos operos ir baleto teatre.

Gegužės 27 d. Vaikų ir jaunimo centro salėje įvyks dar vienas konkursinis „Dainų dainelės“ koncertas, skirtas užsienio lietuvių vaikams, kurių geriausiems bus galima dalyvauti pagrindiniame pasirodyje Operos ir baleto teatre, o taip pat ir televizijoje.

Vienas konkurso organizatorių, Lietuvos televizijos darbuotojas Algimantas Asevičius, kreipėsi į Vlodo Jakubėno draugiją, kreipėsi į Lietuvos operos ir baleto teatrą, o taip pat ir televizijoje.

Vienas konkurso organizatorių, Lietuvos televizijos darbuotojas Algimantas Asevičius, kreipėsi į Vlodo Jakubėno draugiją, kreipėsi į Lietuvos operos ir baleto teatrą, o taip pat ir televizijoje.

Vienas konkurso organizatorių, Lietuvos televizijos darbuotojas Algimantas Asevičius, kreipėsi į Vlodo Jakubėno draugiją, kreipėsi į Lietuvos operos ir baleto teatrą, o taip pat ir televizijoje.

Vienas konkurso organizatorių, Lietuvos televizijos darbuotojas Algimantas Asevičius, kreipėsi į Vlodo Jakubėno draugiją, kreipėsi į Lietuvos operos ir baleto teatrą, o taip pat ir televizijoje.

Vienas konkurso organizatorių, Lietuvos televizijos darbuotojas Algimantas Asevičius, kreipėsi į Vlodo Jakubėno draugiją, kreipėsi į Lietuvos operos ir baleto teatrą, o taip pat ir televizijoje.

ČIKAGOS LITUANISTINĖS MOKYKLOS RŪPESČIAI

Pasibaigus Motinos dienos minėjimui, einu Jaunimo centro koridoriumi ir stebiu gerai nusiteikusius mokinius. Prie mokytojų kambario durų pamatau susimąstiusį Tėvų komiteto pirmininką. Užkalbinu. Paklausiu, kaip sekasi mokyklos aprūpinimas. Atsakymas neigiamas — mokyklos biudžetas nesibalansuoja. Kitais mokslo metais reiks padidinti tėvams mokesť už mokslą. Tada vėl paklausiau, o kaip su tais pinigais, kurie gauti iš mokyklų, joms susijungus? Atsakymas vėl neigiamas — pinigai jau dveji metai užšaldyti banke, niekas jais naudotis negali.

Susirūpinau, nes lietuviškas švietimas man prie širdies. Mintimis grįžau netolimon praeitin. Mokinių skaičiui mažėjant, Jaunimo centre veikusias dvi mokyklos (Čikagos aukštesnioji ir Dariaus Girėno) susitarė susijungti, kad padidėtų mokinių skaičius ir sumažėtų išlaidos. Neilgai trukus, gautas ir švietimo tarybos raštas, kuriuo skatinamos visos šeštadieninės mokyklos Čikagoje susijungti. Mums šis raštas buvo neaktualus, nes mes jau buvome susijungę. Nieko apie susijungimą negirdėjome iš Kr. Donelaičio lit. mokyklos. Nerodant noro iš tos mokyklos

vadovybės susijungti, atsirado iš tėvų pusės iniciatorės, kurios aiškino tėvams susijungimo naudą. Tos mokyklos tėvai jų paklausė ir 1992/1993 m. virš 90% K. Donelaičio mokyklos tėvų savo vaikus užregistravo sujungton Čikagos lituanistinė mokyklon. Keli procentai savo vaikus užregistravo kitoje mokykloje. Žodžiu, K. Donelaičio lit. mokyklos vadovybė liko be mokinių.

Mokslo metams prasidėjus, visiems mokiniams esant prie Laisvės Kovų paminklo, atvyko ir švietimo tarybos pirmininkė, kuri pasveikino susijungusias mokyklas ir nuėmė nuo durų juostą, kaip simbolį, leidžiant mokiniams įeiti į vidų. Kita proga atvykęs Lietuvos konsulas irgi pasveikino susijungusias mokyklų vadovybę bei tėvus. Susijungusių mokyklų mokiniai, atvykę į Jaunimo centrą, jau rado klases su suolais, kėdėmis, lentomis, rado buvusių čia mokyklų biblioteką, mokyklos priemones, o komitetas gavo finansus, kurie priklausė tom dviem mokyklom.

Tenka apgailestauti, kad iki šios dienos nieko negauta iš buvusios K. Donelaičio mokyklos vadovybės: nei knygų, nei mokyklos priemonių, nei pinigų, kurie užšaldyti iki šiol tebera banke. O juk tas visas, kas čia paminėta, priklausė susijungusiai mokyklai. Kas šiuo elgesiu skriaudžiam? Ogi mūsų mažieji lietuviukai, mūsų tautos ateitis, mūsų lietuviškos pagrindas už Lietuvos sienų. Juk jie irgi prisidėjo prie Lietuvos laisvės atgavimo: rašė laiškus prezidentui, Kongresui, demonstravo...

Mokyklos vadovybė kreipėsi į Lietuvos bendruomenę, kurios tiesioginė pareiga — lietuviškas išlaikymas šiame krašte, ateitį, švietimas. Tačiau ir čia nesulaukta teisingo sprendimo, nes iki šiol ČLM dar negali naudotis tais pinigais ir iš viso nežinomas tu pinigų ir viso, K. Donelaičio mokyklos palikto, turto likimas. Neaišku, kodėl reikia dvejų metų laiko tokiame paprastame formalumui sutvarkyti. Tas turtas įgytas visuomenės suaukotois pinigais, daugiausia buvusių K. Donelaičio mokyklos tėvų, todėl tas visas turtas ir toliau turėtų tarnauti visuomenei, tiems tėvams, kurių vaikai lanko ČLM mokyklą. Lietuvių bendruomenė neturėtų tuščiažodžiai, o visomis pastangomis paveikti tuos asmenis, kurie kliudo, kad tas turtas patektų veikiančiai mokyklai.

ČLM tėvų komiteto susirūpinimas mokyklos finansine padėtimi labai mane paveikė, todėl ir ryžausi tomis mintimis pasidalyti su lietuviška visuomene, kuriai taip pat yra svarbi lietuvių.

J. Plačas

BRONIAUS JONUŠO STIPENDIJA

Muziko ir kompozitoriaus Br. Jonušo stipendija liuanistiką studijuojančiam jaunuoliui ar jaunuolei šiemet bus jau septynioliktoji. Stipendija įsteigė Jonušo našlė Emilija Jonušienė, gyvenanti Omaha, NE, norinti įamžinti savo vyro atminimą ir ta proga bent kiek sušelpi nepasiturintį studentą.

Stipendijos dydis — 1,000 dol. Norintieji stipendiją gauti, turi iki 1994 m. birželio 30 d. atsiųsti prašymą su aukštosios mokyklos pažymėjimu, kokios nors lietuviškos organizacijos rekomendacija ir savo veiklos lietuviškoje dirvoje aprašymu. Stipendijai kandidatą parinks atitinkama komisija.

Iki šiol stipendijas gavo dvidešimt studentų, ir nei vienas jų neapvykė. Prašymus siųsti: Br. Jonušo stipendija, 9927 Devonshire, Omaha, NE 68114.

Nuotr. Vlodo Žukausko

Čikagos lit. mokyklos 7 ir 8 klases rašymo konkurso laimėtojai. I eil. iš kairės: Eglė Milavickaitė, Birutė Jurjonaitė, Birutė Ankutė, Dalia Sataitė; II eil.: Petras Plačas, Tadas Mikutis, Laura Dainytė, Adelė Ročytė ir Andrius Adamczyk.